

SLOVENSKI NAROD.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Tomaža Retinskega so sprem-
ljali štirje kraški graščaki, ki so
vedno zvesto stali na strani devin-
skega vladarja. Ali Juri je bil tako
razburjen, da jih niti videl ni. Z
mečem v roki se je postavil pred
svojega nekdanjega varuha in ga
meril od nog do glave.

Najbolj se je seveda razburil Zagreb, kjer so se že pred volitvijo priredile barne demonstracije proti županu.

Ogorčenje in razburjenje je doseglo višek, ko se je izvedel rezultat volitve. Ker je na vseh straneh uničena svoboda, ker se listi plenijo, ali se je potem čuditi, da je preostala sama ulica, kjer se je — seveda pod nevarnostjo zapora in ran od sabelj — moglo izraziti ono tlačeno in pridušeno ogorčenje. Madjarom so v ta ogenj še prilivali olja: njih organ je vzpričo kopripraviške volitve zagrozil, da bo nastala še večja reakcija in da se bo v bodoče še brezobzirneje postopalo proti peščici nemirnežev.

To je najbolj razburilo nasprotno dijake, ki so razbili upravo „Dnevnega lista“ in priredili demonstracijo proti Madjaronom. Dijaki so demonstrirali v dveh skupinah; ena je imela nalogo preslepiti policijo, kakor da bi se šlo proti Amruša, dočim je druga istočasno napadla vođjo madjaronov Tomašiča, njegovo stanovanje in in njegovo glasililo. Ker policija tega ni mogla preprečiti, je razvila naravnost divjaško brutalnost proti prvi skupini: konjeniki in pešci so se poskrili po parku, nato so pa z dveh strani navallili na demonstrante in jih z ostro nabrušenimi sabljami sekali kakor blazni. Vlada je radi teh demonstracij takoj uvedla izjemno stanje nad Zagrebom. Tako se je zbalala!

Istočasno je namreč razvila socialna demokracija akcijo za splošno volilno pravico in za ustavne svoboščine, kateri akciji so se pridružili tudi naprednjaki. V ponedeljek so zatvorili vseučilišče ob sedmih zvečer se morajo zapirati hiše, ob devetih gostilne, ob enajstih pa kavarne.

Po mestu patrolirajo žandarji. Načelnik policije Mihelič je odstavljen, ker ni mogel preprečiti demonstracije proti Tomašiču.

Sedaj vlada povsodi mir in bo najbrže v nedeljo ali ponedeljek odpravljeno izjemno stanje, ki ga je izkvala samo nečista vest naših madjaronov.

V saboru se ima v kratkem pričeti proračunska razprava. Še pred to razpravo bo vložila opozicijska skupina predlog za uvedbo splošne volilne pravice in ustavnih svoboščin. Dr. Harambašič bo vložil interpelacijo radi brutalnosti policije.

Govori se, da bo sabor zboroval do božiča, v januarju bo pa razpuščen, da bodo torej nove volitve po zimi.

Ta sabor že sam na sebi čuti veliko starost, vendar je pa malo upanja, da bi se mogel pomladiti in osvežiti vzpričo starega volilnega reda in vzpričo takšne volilne prakse, kakršna je bila v Kopriwnici.

Vkljub temu se je pa nadejati, da bo pri prihodnjih volitvah — in najsibo nasilstvo s strani vladnih organov še toliko — prišlo v sabor več dalavnih rodoljubnih elementov, ki bodo skrbeli zato, da bo v saboru zavladalo krepko mlado življenje.

»Ah Tomaž Retinski! Torej si vendar zapustil svoje sokolsko gnezdo pri kraški Kostonjci. In na pravo mesto si se postavil, ko si prevzel poveljstvo mojih hlapcev in postal hirič, ki biča ženske. Kaj misliš, da mi je patrijarhov legat vzel ves pogum, tako da se ne bom upal kaznovati takega hudodelstva.«

Tomaž ni hotel razumeti Jurjeve grožnje. Bil je ves zaprašen in obo-rožen, tak, kakor je prijel pred nekaj urami v Čedad.

»Slušaj me, Juri« je dejal in namignil slugam, da se odstranijo. »Govoriti moram s teboj.«

»Govori — a hitro.«

»Juri — jaz vem vse. Komaj dve uri sem v Čedadu. Zvesti tvoj prijatelj, vitez Peter Strah, mi je vse popisal. Verjemi, Juri, meni je le na tem, da te rešim. Poslabljeno bodi vse, kar je bilo; svoje življenje sem posvetil tvoji rešitvi. Poslušaj me, Juri, in pri spominu na tvojo mater te prosim, veruj vsaj enkrat v pravo prijateljstvo in uvažuj nasvete iskrenih ljudi.«

Vsa družba je šla z Jurjem nazaj na stanovanje viteza Straha.

Balkanska pisma.

Kongres jugoslovanskih književnikov in časnikarjev. — Poljedelska razstava v Belgradu. — Črnogorska razstava. — Dr. Danev o srbsko-bolgarskih odnosih.

Belgrad, 18. novembra.

(— ur.) V nedeljo se sestanejo jugoslovanski književniki in časnikarji na prvem svojem kongresu, da ustanovijo svojo organizacijo in da se posvetujejo o načinu, kako bi se jugoslovanske književnosti med seboj zblížale, v kar je v prvi vrsti potrebno, da se organizira knjižni promet med jugoslovanskimi centri. — Kongres bo zboroval tri dni: v nedeljo, ponedeljek in torek. Hrvatski in bolgarski književniki in časnikarji pridejo na kongres v velikem številu, a Slovenci bodo takorekoč popolnoma odsostvovali, kar pa ni njihova krivda, nego prevelikega razdalja Ljubljane od Belgrada in pa čas, v katerem se kongres vrši. Taki kongresi bi se morali obdržavati v času »mrtve sezone«, v poletju, ko časnikarji nimajo toliko dela, kakor sedaj, v »polni sezoni«. Odsotstvu Slovencev bo nekaj krivo tudi slabo materialno stanje, v katerem se nahajajo slovenski časnikarji. Ni šala potovati iz Ljubljane n. pr. v Belgrad, zadržati se tukaj nekaj dni in potem zopet nazaj! Stroški so to veliki in malo je slovenskih časnikarjev, ki bi si mogli privoščiti tako potovanje na lastne stroške.

Ko to pismo pišem, ne vem še za nobenega slovenskega književnika oziroma časnikarja, da namerava priti na kongres in najbrže bom na kongresu jaz edini Slovenec, kar mi ne bi bilo ravno najprijetnejše, da smo vsaj trije — štirje! Eden sam — to je v istini premalo, ker Bolgarov bo okulo petajst, a Hrvatov kakih deset, ali pa še več!

Pomagati se za sedaj ne da. Jaz bom na kongresu Slovence opravičil, kar mi ne bo težko, ker sklicatelj kongresa — s katerimi sem dosedaj govoril — sami izprevidavajo, da je številna udeležba od strani Slovencev nemogoča.

Kongres sam je bil zelo potreben. Ako so potrebni vseslovanski časnikarski kongresi, ki navedno ostajajo brez večjih realnih uspehov, ker smo si Slovani preveč oddaljeni po svojih potrebah in po jeziku, pa imajo ti kongresi v glavnem namen, da se manifestira slovanska solidarnost — potem so še bolj potrebni jugoslovanski časnikarski kongresi, ker Jugoslovani so pravzaprav en narod, pa bi taki kongresi imeli lahko lepih realnih uspehov, samo ako se bo delalo na tem, da se zaključki kongresa tudi k življenju privedejo! Na prvem kongresu, ki se v nedeljo otvori, se ne bo predlagalo nemogočih stvari, nego so predlogi taki, da se lahko realizujejo. O predlogih in sklepih kongresa bom poročal v posebnem pismu, a že danes

omenim, da mi je poslal gosp. Fran Govékar en svoj predlog, katerega naj izesem pred kongres in ga tam utemeljujem. G. Govékar predlaga ustanovitev posredovalnih pisarn v jugoslovanskih centrih, katerih sadaka bi bila, da bi posredovale med jugoslovanskimi književniki, časnikarji in umetniki. Zelo umesten predlog, ki bi se lahko realiziral. Dalje predlaga g. Govékar tudi to, da stopijo jugoslovanska gledališča v čem tesnejšo zvezo. Tudi ta predlog se zelo lahko realizira, a taka zveza bi bila velikanakega pomena za razvoj jugoslovanske dramatíčne umetnosti.

V čast jugoslovanskim gostom bo tretji dan kongresa (torek) zvečer v »Narodnem gledališču« svedana predstava štirih jugoslovanskih enodejank. Slovenska dramatika bo zastopana s »Ljubeznijo«, enodejanko Zofke Jelovškove. Prevod je točen, ker sem g. Stanimiroviča vsako neznano besedo in vsako frazo razložil. Uspeh Ljubezni je popolnoma odvisen od igralcev, ker glavna moč te lepe enodejanke sestoji ravno v mimiki in ako bodo igralci v tem oziru kos svoji nalogi, bo imela »Ljubezna« gotovo uspeha.

O kongresu in o »jugoslovanskem večeru« v gledališču bom natančno poročal v posebnih dopisih.

Srbska kmetijska družba prireja vsako jesen v svojem domu v Belgradu poljedelsko razstavo. Te razstave so vsako leto lepše in popolnejše, pa je v istini zanimivo ogledati si jih, ker tukaj človek vidi vse pridelke srbskih polja, kaki so. Zato je zanimanje za te razstave zelo veliko. Letošnja razstava na primer, ki je bila otvorjena pred nekaj dnevi, je prvega dne obiskalo čez 7000 ljudi, pa tudi sedaj prihaja v razstavo vsak dan povprečno kakih 3—4000 oseb, ki se ne morejo nagledati razstavljenih predmetov. Kupčija je zelo živahna, a naročbe se obnavljajo kar v razstavi. Prišlo je tudi mnogo tujih kupcev, da si ogledajo razstavo in da obaviyo naročbe.

Poljedelstvo v Srbiji zelo napreduje in se goji vedno bolj nacionalno, ker ga tudi država z vsemi močmi podpira. V vsakem okrožju in v vsakem kraju je po eden v moderni ekonomiji izobražen mož (okrožni in okrajni ekonom), ki je državni uradnik in je njegova zadača, da pončuje kmete v obdelovanju polja. Ti možje študirajo na prvih ekonomskih šolah v Evropi na državne stroške. Ker srbski kmet ni konservativen, nego je nasprotno, zelo dostopen novotarijam, ako vidi, da so one dobre, ravna se prav rad po nasvetih okrožnih in okrajnih ekonomov in zato se bo poljedelstvo v Srbiji vedno zboljševalo.

Nobena država na svetu se menda ne briga toliko za kmeta kakor Srbija. Naj navedem od zakonov, ki se tičejo kmetijstva, samo onega, po katerem se kmetu za noben dolg ne more prodati celo posestvo. Ako je kmet zadolžen in se mu vse

proda, mora se mu pustiti toliko zemljišča, da od njega lahko živi! Zato Srbija ne pozna izselniškega vprašanja, ker se nihče ne izseljuje, pač pa se nasprotno, zelo mnogo v njo naseljujejo: Črnogorci, Macedonci itd.

Črna gora je dobila ustavo. V kratkem se izvršijo volitve in potem se sestane črnogorska »Narodna skupština«. Zelo obžalujem, da mi ni mogče oditi v Cetinje, da bi videl črnogorski parlament — interesantno bi bilo, videti ga.

Po vsem svetu ugibajo: kaj je neki napotilo kneza Nikito, da je dal svoji »državi« ustavo, pa je popolnoma naravno, da tudi v Srbiji o tem ugibajo. Nekateri pravijo, da je dal knez ustavo samo zato, ker mu je neprijetno, da ga srbsko časopisje v kraljevini radi njegovega despotizma večkrat hudo napada, a ne more zahtevati od srbske vlade, da bi urednike dotičnih časopisov kaznovala, ker je enkrat to že zahteval, ali mu je srbska vlada odgovorila, da je ona dolžna vzeti v zaščito pred napadi v časopisju edino vladarje onih ustavnih držav, v katerih se garantira taka zaščita tudi proti napadom na srbskega kralja. Knez Nikita je dal — pravijo nekateri — Črni gori ustavo in tiskovni zakon samo zato, da bi bili kaznovani oni časopisi v Srbiji, ki ga tako radi napadajo (»Štampa«, »Slovenski Jug« itd.) Saj on ostane takointako nadalje absoluten gospodar Črne gore, ker »Narodna skupština« bo imela samo pravico svetovati, a ne tudi odločevati.

Naj bo kar hoče, ali eno je gotovo: da niti Črna gora ni več tako patrijarhalna, kakor je še nedavno bila. Sedaj je že veliko mladih Črnogorcev končalo študije na belgrajski in drugih evropskih visokih šolah in ti mladi ljudje so prinesli v svojo zapuščeno domovino nekaj modernega duha, a prinašali ga bodo vedno več. Počasi bo sicer šlo z modernizovanjem Črne gore, ali šlo bo. Na to je gotovo mislil tudi knez Nikita, ko se je odločil, da je dal svoji mali državi ustavo. Slaba je sicer ta ustava in pomanjkljiva, ali ustava je vendarle! Saj je tudi Avstrija, katero nekateri pomotoma smatrajo za moderno državo, v bistvu tudi absolutistična država — s pomočjo glasovitega § 14., na katerega je lahko ponosna, ker je v istini imeniten.

V bolgarskem sobranju se je čula te dni pri adresni debati pametna beseda. Dr. Danev (narodnjak), ki je na Bolgarskem menda edini iskreni zagovornik jugoslovanske politike, je govoril o srbsko-bolgarskih odnosih in je med ostalim rekel: »Srbi uvidevajo potrebo skupnega dela z Bolgarsko, ali oni ne verujejo v našo odkritosrčnost, ker imajo dovolj povoda ne verovati. Sedanja vlada (bolgarska) ni iskrena v svoji politiki napram posestrimi Srbiji, ker ne mara voditi jugoslovanske politike, ki bi pri nas edina bila na svojem mestu.«

zaščito. Primi Komoljo, izroči ga cerkveni oblasti in tudi ta obtožba papeževnega legata razpade v nič.«

Juri se je zopet nasmešnil. Njegov nasmeš je izražal neomejeno preziranje in Tomažu se je zdelo, kakor bi se Jurju smilil s svojimi nasveti.

»Ali me nečeš poslušati, Juri?« »O da,« je rekel Juri, »prav rad te poslušam, kar nadaljuj.«

»Tretja nevarna obtožba je, da si krivoverec. Edini dokaz za to, ki ga je navedel škof Kukanja, je ta, da si bil navzočen, ko je storil Galengano krivoversko smrt. Ako priznaš, da imaš ljubavno zvezo s Katarino, da si bil slučajno v njeni hiši, ko je Galengano umrl kot žrtev krivoverskega fanatizma, ti tudi s to obtožbo ne pridejo do živega.«

»Ti si blazen, Tomaž, popolnoma blazen, če misliš, da se bom ravnal po tvojih nasvetih. Vsi ste blazni, ki kaj takega mislite. Juri je to rekel čisto mirno, samo bled je bil kot smrt in stari Tomaž je živo čutil, da bi bil Juri vsakemu drugemu človeku na take navete odgovoril s mečem.

Juri je na kratko pojasnil svoje razmerje do Galengana, do Zulejke in do Komolje ter izjavil, da ne stori ničesar tega, kar mu je nasvetoval bivši varuh.

»Na srečo sem že jaz nekaj storil« je dejal Tomaž. »Zulejko sem dal bičati in jo izročiti Rajmondu in tudi Komolja bo kmalu v rokah cerkvene oblasti.«

»Komolje ni več v Čedadu«, je opomnil Juri.

»Komolja je še tu. Videli so ga iti v hišo Katarine Zoranove in ko jo zapusti, ga primejo in ga vržejo v jedo.«

»Na tvoj ukaz, vitez Retinski?« »Na moj ukaz.«

»Tomaž Retinski«, je dejal Juri in se napravil za odhod. »Pred Bogom bôš dajal odgovor za to dejanje in gorje ti, če je Katarina zame izgubljena.

Govoril je to pri napol odprtih vratih v trenutku, ko je hotel stopiti čez prag, in v tem trenutku se je na pragu pojavil Komolja in je z grobnim glasom zaklical:

»Katarina je že izgubljena.«

Škoda je velika, da ni na Bolgarskem več takih ljudi, kakor je dr. Danev. Pa jih še bo, ko se Bolgari prepričajo, da so preslabi, da bi izvedli ono, kar si želijo. Velika Bolgarska na račun Srbije se ne bo mogla uresničiti, to je jasno in zato bi bile najbolje, da se ta utopija čim prej opusti.

Novomeško gimnazijsko poslopje.

Kakor se gradba novega gimnazijskega poslopja ljubljanskega že več let zavlačuje, tako tudi rešitev našega gimnazijskega vprašanja kar ne mere dalje. Pred par tedni pa je ministrstvo to uganko vendar rešilo in sicer prav po salomonsko, rekoč: ne zida naj se novo poslopje, ker bi bilo predrago, le staro naj se adaptira, eventualno naj se prikupi še sosedni vrt ter v slučaju potrebe pritegnejo tudi spodnji prostori (kjer je sedaj nastanjena ljudska šola in na katerih ima občina servituro). Res, prav kratka rešitev dolgega in težavnega vprašanja, pa še krajša modrost rešilca, pravega modernega Salomona! To svojo trditev hočemo na kratko dokazati.

Že takoj 3. novembra je prinesla dunajski »Zeit« ostro kritiko tega odloka iz peresa primarija dr. Deffranceschija, ki opozarja, da so hodniki in stopnice neprimerno ozki (ca 1-5 m), da sobe daleko ne odgovarjajo predpisom glede množine svetlobe in zraka ter z bridko satiro biča ministrsko odredbo zlasti iz higijeničnega stališča, rekši, da od ministrstva v zadnjem času neprestano priporočane in toliko hvallisane higijenične odredbe pri nas obstojijo menda samo v dolgovoznem tozadnem pisarjenju, kvečjemu, da se uvede kje kak higijenični pljuvalnik. Naravnost humorističen učinek pa napravi doslovno citiran od c. kr. (reci cesarsko kraljeve) oblasti same izdan odlok (c. kr. okr. š. sveta z dne 17. aprila 1905), ki se čita kot nekaj dovtip na zgornjo rešitev; glasi se: »Prostori ljudske šole (v gimnazijskem poslopju) so tako ozki in tako slabi, da bi se iz zdravstvenih ozirov morali zapreti in so prava sramota za sedanji napredni svet. Vsaka šola na kmetih ima boljše lokale nego mesto (!) Radolovo.« To je v glavnih potezah vsebina članka. Mi hočemo te podatke še nekoliko spopolniti.

Glede učnih sob je še dodati, da je velikih sob premalo, ker sta samo dve, za 1. in 2. razred, v 3. in 6. pa sede letos učenci, kakor čujemo, natlačeni kot slinki. Stranišča so naravnost nagusna (med vrsticami bodi povedano, da niti vodovoda ni v poslopju, dasi-ravno gre mimo) in bud smrad se širi poleti (zlasti ob južnem vremenu) celo po hodnikih in sosednih učilnicah, kar vsakdo čuti, ki pride v bližino, da, še celo na ulico ga je čutili. Stropovi so, menda od potresa sem, razpokani ter življenju naravnost nevarni ter ravnokar čujemo, da jih bo moral g. Umek podpreti, da se ne podro. Temeljni zidovi so baje popolnoma gnili: saj so morali šele pred kratkim popraviti ravnateljevo pisarno, ker so v nji rastle gobe (glive.) In tako poslopje hoče naučna uprava adaptirati! Stara reč je, da se avstr. drž. uprava iz zgodovine noče ničesar naučiti. Koliko let je pa tega, kar so gnili, staro vojašnico adaptirali in je prezidali v novo okrožno sodišče. In kaj je posledica te štedljivosti? Poslopje je na zunaj lepo, v prizemlju pa je baje gobavo, da moči in da ne more zadrževati vlage iz zemlje: posledica so draga popraviljanja, pa da bi jih vsaj konec bilo. In sedaj hočejo isto napako napraviti še enkrat! Historia vitae magistra! Zgodovina naj nam bo učiteljica!

Vsaka gimnazija potrebuje tudi telovadnice ali vsaj dvorišča. Sicer pa pri nas imamo dvojišče in še kakšno! Meri namreč celih 19² m, to se pravi, da je skoro 5 m dolgo in skoro 4 m široko! Risum teneatis! Vrhu tega se pa še niti razširiti ne da s kakim prikupom, kajti sosednji svet, na kojega ministrstvo računa, je žalibog v takih rokah, da ni na prodaj.

Šenekaj moramo poudarjati. Sedanja doba je doba zdravstvenih reform, povsod

vse polne higijeničnih odredb in zlasti naučna uprava je sanje vsa navdušena. Vse mogoče odredbe je čitati po listih, poslopja pa zahteva, kjer jih zidajo občine, kakor palače (Kranj in Idrija). Kaj pa v Novem mestu? Gotovo je poslopje vse prepojeno z bacili in neki zdravnik je rekel, da bi se ta dala napraviti lepa kultura bacilov. Pa saj stojijo po kotih, pljuvalniki! To naj bo univerzalno sredstvo in domovina je rešena! Lieb' Vaterland, magst ruhig sein! Difficile est satiram non scribere. Očlovek bi lahko pisal z žolčem.

Pa kaj bi še dalje razkrivali rane, saj drž. uprava vse to dobro ve: vsi organi stavbni in zdravstveni, so nad poslopjem že izrekli smrtno sodbo. In naučna uprava se menda ne upira, ali ustavlja se fin. minister v sladki nadi, da si bo tukaj prihranil nekaj tisočakov, ki pa ne pomisli, da so enkrat zavožene reči zavožene za večno in da bodo vse te prisiljene prihranke tekom let požrla brezkončna popravila da, niti desti jih ne bo. Vrh vsa tega pa krpanje ostane vedno le krpanje. In kako že Nemece imenuje to?

Namen teh vrst je drž. upravo še pravočasno prepričati, da je v njenem lastnem interesu zidati novo poslopje in opozoriti je na drage posledice take neodpolne zmote. Caveant consules, ne quid detrimenti capiat res publica! Mi si umijemo roke, posledice naj nosi ona sama.

Deželni zbori.

Gradec, 17. novembra. V priobratu davčno komisijo je bil iz vseh skupin sele dežele izvoljen edini Slovenec poslanec Ivan Kozjak.

Posl. dr. Jurtela je poročal v imenu deželnega kulturnega odseka o predlogu posl. Orniga v zadevi regulacije Drave. Deželnemu odboru se je naročilo, da pripravi vlado do tega, da se bo s sistematično regulacijo Drave od Ptujja do deželne meje začelo s prihodnjim letom.

Katoliškemu ženskemu društvu v Ptujju se je vključil ugovoru posl. Resla dovolilo 400 K podpore.

Glede zgradbe lokalne železnice Maribor. Zeleni travnik se je naročilo deželnemu odboru, da poroča občirno deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju. Stroški za to železnico so proračunjeni na 6.568.000 kron. Od teh da 1 milijon dežela, 1.370.600 K država, ostanek pa občine in okraj.

Posl. Stocker je utemeljeval predlog za izpopolnitev kmetijskega pouka s tem, da se ustanove na deželne stroške kmetijske zimske šole, na obstoječih dveh kmetijskih šolah pa se naj uvede več specialnih kurzov.

Posl. dr. Jurtela je utemeljeval svoj predlog za podporo občinam v rogaškem okraju, ki jim je sneg polomil drevje.

Koncem seje je posl. Wustian interpeliral namestnika, zakaj ne sprejemajo slovenski občinski in nekateri župni uradniki nemških dopisov.

Gelovec, 17. novembra. Na predlog posl. dr. Waldnerja je sklenil deželni zbor, pozvati vlado, naj odpiše posestnikom, ki jim po gine živina, zemljiščni davek.

Za zboljšanje plač učitelstvu je poročal v imenu finančnega odseka posl. dr. Steinwender. Predlagajo se plače po plačilnih razredih za učitelje: 1200, 1400, 1600, 1800 in 2000 K; za učiteljice pa: 1000, 1150, 1300, 1450 in 1600 K; za podučitelje in podučiteljice 800 K; za meščanske učitelje 2000 in 2200 K; za meščanske učiteljice 1600 in 1800 K. Pri tem se naj uvrsti 25%, vsaga št. l. razred, 20% v 3., a po 15% v 4. in 5. plačilni razred. Petletnice za ljudsko učitelstvo se določijo po 200 K, za meščansko učitelstvo pa prve tri po 200, zadnji dve po 300 K. Občine se primorajo, da prisrbe vsaki učiteljski osebi ali prosto stanovanje ali pa primerno stanarino. Zahteva se preuredba disciplinarnega zakona po željah učitelstva. Zvišanje plač naj

stopi v veljavo s 1. januarjem 1907. Vnela se je daljša debata. Razni govoriki so poudarjali, da regulacija premalo nudi za sedanje razmere, drugi govorniki so pa naglašali, da se je treba za sedaj zadovoljiti s nasvetovanjem zboljšanjem, dokler ne nastopijo ugodnejše razmere ali se morda dobi državna pomoč. Poslanec Grafenauer je izjavil, da ne bo glasoval za regulacijo, ker še ni poskrbljeno za pokritje. — Predlog je bil sprejet.

Za der, 17. novembra. V večerajšnji seji se je razpravljalo o volilni reformi. Posl. dr. Trumbić je utemeljeval svoj predlog glede spremembe deželnozborskega volilnega reda na temelju splošne, enake in tajne volilne pravice ter zahteval obenem varstvo manjšine. Po daljši debati je bil predlog v drugem branju sprejet.

Praga, 17. novembra. Deželni zbor je sklenil po daljši debati, da se hiše z zdravimi in senimi delavskimi stanovniki oproste deželnih, okrajnih in občinskih naklad.

Lvov, 17. novembra. Na predlog proračunskega odseka je sklenil deželni zbor, dovoljevati od leta 1906. vsako leto po 100.000 K, da se grad Vavel v Krakovu preosnuje v cesarsko residenco in v narodni muzej.

Sprememba deželnega reda na Moravskem.

Brno, 17. novembra. Kako vse kaže, si je vlada izbrala Moravsko za nekaj eksperimenta za volilno reformo, ki dobi baje sankcijo že ta mesec, in sicer obenem s zakonom o narodni delitvišol in oblastnih in s zakonom o rabi deželnih jezikov pri avtonomnih uradih. Odeček za volilno reformo je v današnji seji sprejel predlog posl. Parme glede rabe obeh deželnih jezikov pri avtonomnih oblastnih uradih. — Glede narodnega volilnega katastra se je določilo, da se smejo pred volitvami podati reklamacije, ako je volilec vpisan v volilni kataster, v katerega po svojem narodnem prepričanju noče pripadati, da se prepiše.

Kriza na Ogrskem.

Budimpešta, 17. novembra. Uradni list je priobčil cesarski ukaz, s katerim se skličejo nadomestni rezervisti letnikov 1903. in 1904. po celi Ogrski v aktivno službo. — Glede renitentnih komitatov je sklenil ministrski svet, da jim odtegne dotacije, a tam, kjer ne puste umestiti novega velikega župana, upravljal bo komitete posle sosednji veliki župan.

Zarotniško vprašanje v Srbiji.

Belgrad, 17. novembra. Izmed 48 častnikov, ki so bili sopleteni v zarotniško afero, jih je 45 zadovoljnih, da vložijo prošnje za upokojitve ter dobe dobre civilne službe. Upati je namreč, da se ta zadeva reši povoljno v najkrajšem času, narkar imenuje Avatro-Ogreka, Rusija in Nemčija svoje vojaške atašeje.

Položaj na Ruskem.

Petrograd, 17. novembra. Govori se, da namerava car uvesti vlado v obliki nekakega triumvirata, v katerem bodo veliki knez Nikolaj Nikolajevič, grof Ignatjev in general Trepov.

Zadnje dni je bilo zaprtih več uglednih mož. Baje so prišli na sled občirni zaroti, ki je pripravljala atentat proti carju in nekaterim članom carske hiše. Tudi več častnikov je baje kompromitiranih.

Odesa, 17. novembra. Mestna duma je brzojavila grofu Vitteju, naj prosi carja, da pomilosti kronštatske puntarje ter sploh odpravi smrtno kazen.

Nemčija pomnoži mornarico.

Berolin, 17. novembra. Zvezni svet je sprejel mornarično predlo-

ga leto 1906., v skladu katere se pomnoži vojno brodogradbeni zavod s 6 križark. Torpedne divizije se pomnožijo od 16 na 24. Za podmorske čolne se določi vsako leto 5 milijonov. Proračun za mornarico se zviša od 233 milijonov leta 1905. na 328 milijonov leta 1907.

Kmetijski tečaj.

Iz Krškega, 17. nov.

Glava našega prezasluzenega meščanskega učitelja in župana dr. Tomo Romiha je vedno polna idej, ki bi naj našemu dolinskemu kmetu pomagale na noge. Tudi najnovejša taka ideja zasluži večje pozornosti.

S pomočjo nekaterih gospodov in z dovoljenjem pristojne oblasti je ustanovil zimske kmetijske in nadalje valni tečaj, katerega poseba dosega deset kmetijskih sinov iz okolice; upati je pa, da se jih oglasi še več. Pouk je razdeljen tako le:

1. G. Fr. Gombač, deželni potovalni učitelj, poučuje vinorej, kletarstvo, sadjerejo itd. vsako drugo nedeljo dve uri.

2. G. dr. Tomo Romih poučuje računstvo, kmetijsko knjigovodstvo in ure vsako drugo nedeljo po 1 do 1 1/2 ure.

3. Gosp. dr. Janko Hočevar, graščak itd., predava o nakupu in prodaji zemljišč, o prepisih, zapuščinskih obravnavaht itd. vsako četrto nedeljo po 1 uro.

4. G. dr. A. Kaisersberger, mestni zdravnik, poučuje higijeno vsako četrto nedeljo 1 uro.

5. G. Karel Humek, meščanski učitelj, poučuje praktično geometrijo in telovadbo, v kolikor to dopušča čas.

Pouk traja od početka novembra do konca marca ali aprila. Poučuje se v prostorih meščanske šole. Obiskovalci so seveda pametni in solidni fantje, ki preade čas od 10. do 1. ure raje pri pouku kakor pa v gostilni.

Želeti bi bilo, da bi se to koristno podjetje čedalje bolj razvijalo in da bi tudi drugod našlo posnemalcev. Saj dandanes tudi kmet uvideva, da je in njemu izobrazba potrebna.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. novembra.

— „Silan liberalac“. Pred kratkim je Šuklje napravil izlet na Reko, kjer se je v trajno smutal okrog hrvatskih rodoljubov in jih neumiljeno dolgočasil s svojimi nadržti ter moril s svojimi nasveti in razlaganji. Kmalu potem je prišel na Reko ugleden slovenski rodoljub in hrvatski prijatelj so mu pripovedovali o Šuklju in njegovem obisku. Sicer so priznali, da jim Šuklje ni imponiral, ali njegovo politično prepričanje jim je bilo simpatično. „A ma Boga ti, to ti je silan liberalac“, je vzkliknil navdušen napreden Hrvat o Šuklju, in drugi so mu pritrdili. Lahko si je misliti, kake oblike so delali hrvatski rodoljubi, ko so izvedeli, da je „silni liberalac“ Šuklje — klerikalalec najgrije vrste. Šuklje je vedel, da se reški Hrvati naprednega mišljenja in izdajal se je pred njimi za liberalca, da bi se jim bolj prikupil. Kako je moral Šuklje igrati liberalca in kako je moral udariti po klerikalcih, da je omenjeni Hrvat mogel vzklikniti: „Šuklje — a ma Boga ti, to ti je silan liberalac“.

— Mesarska zadruga in poslanec Povše. Klerikalci so v dež. zboru sprožili predlog, naj se v uvoz živine ne odpre nobena meja, da se domači živini ohrani ne le sedanja cena, marveč ta cena še poviša. Spričo sedanje res grozne draginje je to nekaj nečuvenga in vsi konsumentje se morajo temu upreti, zlasti mestjani in delavci. Predlog sam je seveda hud udarec za mesarje in ker je poslanec Povše pri utemeljevanju tega predloga napadal mesarje in predstavljal živinorejce kot uboge žrtve, se je ljubljanska mesarska zadruga sešla v četrtek popoldne na posvetovanje, kaj da naj stori v tej zadevi. Zborovanju je predsedoval načelnik gosp. Kozak in sklenilo se je vložiti na dež. zbor peticijo, naj ne sprejme Povšetovega predloga glede uvažanja živine. V utemeljevanju te peticije se ovržejo tudi trditve, ki jih je pri razpravi izrekel g. Povše. Kar se je na posvetovanju mesarske zadruge navedlo, priča jasno, da posl. Povšeta vodijo zgolj strankarski na-

meni. Gosp. Kozak je v svojem govoru omenil grdo hujskanje, ki ga uganja „Slovenec“ zoper mesarje. Ko bi bili mesarji pri klerikalni stranki, bi jih gotovo zagovarjal. „Slov.“ se oglasa samo zoper mesarje. Ko so pa mesarji v Gradcu vsled večjih živinskih cen koncem oktobra zvišali cene mesu, pa „Slov.“ ni povedal, da tega niso posnemali ljubljanski mesarji, dasi se je cena živine tudi na Kranjskem zvišala. Obč. svet ljubljanski in trgov. in obrtniška zbornica sta se izrekli za odprtje mej. Le tako je mogoče, da dobe mesta toliko mesa, kolikor ga potrebujejo. Cuditi se je, da so župan Hribar in narodnonapredni poslanci glasovali za nujnost Povšetovega predloga, saj so klerikalci vložili ta predlog samo, da bi mogli med kmeti agitirati za volitve, češ, glejte, kaj smo storili za vas. Kar je Povše povedal, je od konca do kraja krivično, in nečastno je, da se poslanec poniža tako globoko, da vedoma razširja neresnice. Pri razpravi o korakih, ki naj jih stori mesarska zadruga, se je opozarjalo, da so cene živine v celi državi precej enake in zaradi tega tudi meso. Kam pa bodo prišli konsumentje in mesarji, če ne bo živine od zunaj, ko je cena domači živini že taka, da ni moč izhajati. Povše naj gre na Dunaj pogledat po čim da je na pr. špeh. Na Dunaju velja špeh 1 gold. 6 kr., v Ljubljani pa 80 kr. Mesarji ljubljanski ne morejo dobiti živine od zunaj, ker ni kužnovernega dovoza v mestno klavnico. Neki mesar je moral pet tednov vlagati prošnje, da se mu je dovolilo pripeljati v Ljubljano 20 prašičev. Kamor pridejo mesarji, povsod jih odvrčajo, ker ni kužnovernega uvoza v ljubljansko klavnico. Grda krivica je, kar je govoril Povše. Vsak ljubljanski mesar plača več davka kakor petdeset kmetov. Naj gre Povše na deželo pogledat, kake magnetje so kmetje, a kako se godi ljubljanskim obrtnikom, to lahko vsak dan vidi. Gorostasno primerjanje Moravč z Ljubljano je med mesarji prouzročilo največ ogorčenja. Vsestransko se je pojasnjevalo, kako neumno je tako primerjanje. Povše je trdil, da je v Ljubljani meso po 90 kr. Povše sam plačuje meso po 66 kr., torej je celo zbornico nalagal. Vsak srednji ljubljanski mesar mora na leto plačevati 8000 kron samo klavnine in užitnine, v Moravčah pa ima mesar za 200 K mesarijo in gostilno. Če bi bila cena mesu neprimerna ceni živine, bi hitro prišla konkurenca, saj je že sedaj med mesarji največja konkurenca. Živina je tako draga, da je že ni mogoče plačati. In spričo tega se drzne Povše govoriti, da daje kmet živino za slepo ceno. (Burni klici ogorčenja: Sram ga bilo!) Če postane živina količjak cenejša, se bo to koj poznalo tudi pri mesu. V Moravčah sta dva mesarja, ki zakoljeta na teden eno kaci 100 kg težko živinče ali kako bušo, — vola nikdar. Kakšno meso se dobi na deželi, se vidi iz tega, da hodijo ljudje in tudi kmetje z dežele v mesto kupovat meso. Iz Moravč pošiljajo v Ljubljano po meso, ker je prelabo isto meso, ki Povšetu tako diši, ker je cenejši. Vsak, kdor pozna cene živine, tisti ve, da meso v primeri z živinskimi cenami ni drago, kmetje se sami čudijo, kako morejo mesarji izhajati. Če bi bilo v Moravčah tako, kakor je pravil Povše, bi mesarji sami hodili tja po meso, saj bi ga potem prav lahko prodajali v Ljubljani. A po čim so moravški voli? Te dni je bil v Moravčah kupljen 270 kg težak vol in veljal 430, kron, kje je užitnina, klavnica itd. Naj izračuna in dokaže Povše, če more kupec tega vola meso dajati ceneje, kakor po sedanji ceni. Pri zborovanju se je čulo še marsikako zanimivo pojasnilo o silnih težavah pri nakupovanju živine, o tem, kako živinorejci odirajo kupovalce, o cenah drugod in v Ljubljani, pa tudi o tem, kako se v hiše klerikalnih prvakov spravlja meso tihotapsko z Viča in iz Šiške v otročjih vozičkih in pod kijklami. Povše se lahko veseli peticije, ki jo vložijo mesarji na dež. zbor.

— V škofovih zavodih v Št. Vidu morajo vladati prav čudne razmere. Nesrečni gojenici se svojim staršem ne smejo pi-

sati, kako se jim godi. Vsako pismo se konfirira. Nekomu gojenicu se je vendar posrečilo sporočiti svoji materi, da mora v škofovih zavodih trpeti lakoto. Gojenici dobe s jutraj prežganko, opoldne pa kak mlečni riž ali kaj enak-ga. Fantje stradajo v pravem pramenu besede. Reč-na mati je prišla seveda koj v Št. Vid, da vzame svojega sina iz škofovih zavodov, a niso ji ga dali, češ, vsaj do Božisa mora notri ostati. To je jako značilno, da morajo stariši plačevati razmeroma velike svote, njih otroci pa trpe lakoto. Tudi se govori, da je neki gojenec teh zavodov zblaznel, kaj je na tem in zakaj je zblaznel?

Koncilijantni kanonik.

Sušnik. Venec žalostne slave si je spletel kanonik Sušnik v aferi Bree. Kot ponižni sluga Jegliča je prišel v Oro kakor pravi inkvizitor srednjega veka. Ljudstvo ga je dvakrat spodilo iz Sore. Kanonika Sušnika seveda ni bilo sram, da se je povrnil še enkrat v Soro kot škofov eksekutor. Tretjič seveda ni prišel sam, ni se zanesel na pomoč božjo, ampak zanesel se je samo še na pomoč c. kr. bajeonotov. O kako žalostna je taka slava katoliškega duhovnika! In v kakem lepem soglasju se je izvršilo klanje in vklepanje ljudi v Sori! Kelih in bajeonet sta bila bratovščina s krvjo slovenskega mladenciča. Škofu Bonaventuri je le čestitati k temu katoliškemu dejanju. Kri je tekla. Orožniki so priborili kanoniku Sušniku vstop v šolo. Ako bi bil kanonik Sušnik odnehal, odnehal bi bili tudi orožniki. Okrajni glavar Cron je hladnokrvno vodil orožnike z bajonetmi nad zbrano ljudstvo. Bil je zvest oproda kanoniku Sušniku. Politična oblast je začela v službo duhovske gosposke. Duhovska oblast nima več moralne moči ljudstva strahovati, zgodi se le še s pomočjo orožnikov in bajeonotov. Kri je tekla vsled neizprosne, brutalnega nastopa kanonika Sušnika. Po kanoničnem pravu je postal kanonik Sušnik s tem iregularen, t. j. on ne bi smel opravljati duhovske službe, ker je po njegovi krivdi tekla kri. Takaj se ne da izgovarjati na politično oblast ali na župana. Politična oblast ni imela na Sori ničesar iskati in je prišla le kot podpora škofovemu odposlancu. Ako bi se ne bil Sušnik vrnil tretjič, bi ne bilo orožnikom kaj iskati na Sori. Jasno kot beli dan je, da je kanonik Sušnik, oziroma škof zahteval kri. In zgodi se je. Vršila se je krvava daritev Ivana Luštreka za župnika Breeta. Ali kaj peče vest katoliškega škofa Jegliča? Ali si je utisnil spomin na ta dogodek kanoniku Sušniku? Ali še vidi v dubu kanonik Sušnik, kako je eureka tekla kri Ivanu Luštreku? Ljudje, ki so to videli, se z grozoto spominjajo na ta dogodek, kanonik Sušnik pa si ni storil nič iz tega. Ko je prišel v Ljubljano po svojih dovršenih opravkih, je oblatil še župnika Breeta v „Slovenec“. Očital mu je, da ni imel blagajne v redu. Nesramna laž, in podlo obrekovanje, ki ni v nobeno čast kanoniku Sušniku. O Breetu je lagal, da je med tragičnim dogodkom kadil cigarete v sobi. Ta laž izvira tudi iz istega vira kakor prva, ker Bree sploh ne kadi cigarete. V taki luči stoji danes pred nami kanonik Sušnik, ki zasluži polni naslov rimskega inkvizitorja. V tej luči ga vidimo kot duhovnika in človeka in nam se — studi.

— Oddaja cerkvenega premoženja v Sori se je izvršila dne 15. t. m. Prišel je k temu oddajanju zopet kanonik Sušnik, toda nihče mu ni branil vstopa v šolo — ljudstvo ga je ignoriralo, le toliko moč je prišlo, da so prisostovali kot priče. Cerkevni računi so bili v najlepšem redu in v čast bi si moral šteti kanonik Sušnik, da je enkrat videl poštene cerkvene račune iz sorške župnije. Radovedni smo, ali bo imel kanonik Sušnik toliko poštenja v sebi, da bode stvarno objavil v „Slovenec“, da je imel župnik Berce račune v redu in da ni niti vinarja manjkalo. „Slovenec“ se tolaži, da so bivši Bercevi prijatelji spoznali, da so zapeljani. Le

počakajte, slavni lažniki okrog „Slovenca“! Sorški župljani bodo že storili svoje, in če mislita škof in Sušnik, da je sedaj vse v redu v Sori, se zelo motita. Dan plačila pride kmalu! Takrat bodo zijali škof in njegovi hinavci. „Slovenec“ je prišel v sorški župniji ob ves kredit in so ljudje sedaj prepričani, da „Slovenec“ laže tako, da sam sebi verjame. Napuh gre pred padcem in laž pred „Slovencem“.

— **Prebodenec na svojem domu.** Iz Sore se nam piše: V sredo je prišel iz bolnišnice domov prebodec Ivan Luštrek — Starmanov Janes. V Sori smo ga pričakovali z vidnim veseljem. Ko se je pripeljal v vas, so v čast streljali in v njegovi domači hiši se je zbrala polna soba ljudi. Objemali in poljubovali so ga in mu stiskali roke v pozdrav. Mnogi so veselja in ganjenja jokali, ko so zagledali po več tednih mučenika Ivana Luštreka. Prej krepki mladenič je upadel v lice in pozna se mu, da je izgubil skoraj vso kri. Le močni njegovi naravi se ima zahvaliti, da ni vled izkrvavenja umrl. Napivali so Luštreku njegovi prijatelji in se veselili, da ga imajo zopet v svoji sredi. Napočila je v naši župniji nova doba. Prerodili smo se v znamenju krvi. Oči so se nam odprle in spoznali smo, da tisti, ki se delajo nam za prijatelje, so naši najhujši sovražniki, ki bi nas pustili vse poklati, ako bi imeli nad nami vso moč. Spoznali smo tiste hinavske ljudi, ki nam le slabo žele. Župana Smovec smo sedaj videli, kot našega najhujšega škodljivca. Zato je pri nas splošen glas: »Proč s kaplanom Brajem, proč s Smovcem!« Takih hinavskih ljudi ne maramo.

— **V pojasnilo „Slovenca“.** ki je pisal o sorškem dogodku, da bi bivša učiteljica lahko povedala o Ivanu Luštreku, zakaj je morala iz Sore in da se je ta učiteljica vozila z župnikom Beretom. V Sori je bila namreč lansko leto nastavljen učitelj, katero je zapeljal župnik pa ne Berce — ampak tam doli nekje ob Savi. Ta bi lahko povedala, kakšne personificirane packe so med duhovniki, katere ima škof rad. Povedala bi lahko, da ni ne Luštrek ne Berce — ampak nekdo drugi povzročil izgubljenost eksistenco. Če ima „Slovenec“ veselje se spoprijeti z nami v tej zadevi, naj kar pljune v svoje roke in mi mu napišemo celo **tragično povest o blagoslovljenem zapeljivcu.**

— **Klerikalni podivjanci iz Senice pri Sori.** Maloštevilni Brajčevi prijatelji so kar vesolja pijani, da so tako krivično vzeli župniku Beretu župnijo Soro. Teh junakov je toliko, kadar pridejo vsi skupaj, da se navadne železne blagajnice ne morejo nesti in jo morajo naložiti na voz, ker so sami tako „švih“. Ko so zvozili in znosili dne 15. t. m. vso „farovško“ ropotijo iz šole, so za cerkveni denar popivali po raznih gostilnah. Ko so šli mimo Pavlinove gostilne v Rakovniku gospod župnik Berce, g. učitelj Germek in njegova soproga, so jih ti katoliški junaki začeli sramotiti. Zalotili so jih vse pri njih junaškem delu in sedaj bodo že videli, ali je „katoliško“ ljudi na cestah javno sramotiti. Škof ima nad temi ljudmi dopadaje; zato naj bo le še dalje ponosen na te svoje junake, ki bodo kmalu jedli cesarski ričet.

— **Znamenje časa.** »Domoljub« prijavlja v najnovejši svoji številki sliko deželnega predsednika Schwarza. Ko je ravnatelj Pirc v priznanje resničnih gospodarskih zaslug priobčil v svoji kmetijski knjigi sliko barona Heina, so ga klerikalci napadali. S tem so klerikalci priznali, da ima priobčevanje takih podob poseben značaj. Tudi mi smo tega mnenja in tudi vemo, kak pomen tiči v tem, da je »Domoljub« priobčil sliko deželnega predsednika Schwarza.

— **Politika v spovednici.** Iz Cerknice se nam piše: Bil sem pred par meseci pri spovedi. Prišel sem v roke nekemu fanatičnemu kaplanu, ki me je takoj od pričetka pričel pestiti, če »Narod« berem in ko sem mu to priznal, me je obdelaval, naj ga pustim in se naročim na „Slovenca“ ali „Do-

moljuba«. Ker se kot značajan mož, ki ne spreminjam svojega trdnega prepričanja, nisem dal preveriti, da je branje „Slov. Naroda“ pregrešno, in ko sem mu na njegovo vprašanje, če sem se prišel k spovednici norčevati, povedal, da sem se prišel spovedovati in ne politkovati, sem odšel in pri drugi spovednici lahko opravil, kar sem hotel opraviti. Za menoj je prišlo več mojih prijateljev, ki so imeli tak smrten greh vsled „Naroda“: ga branja, da niso dobili odvze. Iz tega zopet vidimo, da izrabljajo naši duhovniki spovednico za zavoženi klerikalizem, kar naj si enkrat za vselej zapomnijo tisti, ki imajo kaj časti in močivosti v sebi. Duhovnik, ki agitira za „Slovenca“ in „Domoljuba“ v spovednici, ni Kristov namestnik in kdor je res kristjan, naj se takemu počenjanju ustavi.

— **Dva poredna liberalca** sta v ponedeljek napravila dobro šalo z našim Prezvizišnim. V pone deljek se je Prezvizišni peljal na Dunaj kot demokrat seveda v 1. razredu. Na Zidanem mostu je vlak precej časa stal in Prezvizišni je stopil k oknu, da si ogleda p-strobojno množico. Dva poredna liberalca sta škofa spoznala. Stopila sta pred njegov kupe in si začela kazati — »O-o-o« se smejeti in si pripovedovati, kako je imenitna. Ko je Prezvizišni zagledal »O-o-o«, ga je tako vrglo nazaj, da je konduktor letel na drugo stran vlaka gledat, če ni Prezvizišnega pri nasprotnem oknu in kupcu vrglo. Prezvizišni pa je ves »scagana« sedel v svojem kupcu in se jako jezil nad porednimi liberalcema, ki sta ga tako dobro potegnila.

— **„Osa“.** Včeraj je izšla 2 številka »Ose«. Na prvi strani ima umetniško dovršeno sliko ki vsebuja obno serzaijo, poleg tega pa še mnogo izbrnega, humorja polnega berila. »Osa« je na prodaj po vseh tobakarnah, kjer se prodaja „Slov. Naroda“.

— **Penzijско zavarovanje zasebnih uslužbencev.** Kakor se uradno poroča, se 28. t. m. soide zopet državni zbor. Med stvarmi, ki se bodo obravnavale v poslanski zbornici, je poleg volilne reforme in tozadevnih izjav vlade največ zanimanja za razpravo o zakonskem načrtu, ki ga je soc. polit. odsek v seji dne 4. m. m. sprejel in ki se tiče obveznega penzijskega zavarovanja zasebnih uslužbencev. Zakon, o katerem smo na kratko že poročali, in ki dobi, ako ne bodo pretresli parlamenta nenaadni, posebno hudi politični viharji, brez dvoma v zbornici potrebno večino, ta zakon je tak, da bo v stanu socialno življenje več sto tisoč zasebnih uslužbencev popolnoma izpremeniti in posebno z veseljem moramo pozdraviti dejstvo, da je ravno Avstrija ona država, ki je ena prvih med vsemi državami začela delati na takem važnem in dalekosežnem delu. Po zakonu bi dobivali zasebni uslužbenci celo penzijo za slučaj prezgodnje invaliditete za starost, ravno tako bi bilo preskrbljeno za pokojnino vdovam in za vzgojino otrokom, dokler bi ne bili polnoletni; bili bi torej deloma zasebni uradniki enaki državnim z ozirom na gospodarski položaj. Ta zakon se sme smatrati, ako stopi v veljavo, za zasebne uradnike, od katerih nekateri morajo ostati kot taki celo življenje, kot največja dobrota, ki jim je sploh more dati država. Samoobsedi je umevno, da bi v obliki plačevanja premij zavarovalnicam nastale, ko se uvede ta zakon, gotove dolžnosti za uslužbence in njihove delodajalce, toda te materialne žrtve popolnoma odtehtajo koristi, ki bi nastale za oba dela. Na eni strani zagotovljen gospodarski položaj, ki ga pridobi uslužbenec s tem zakonom za se in za svojo družino, na drugi strani pa natančneje izvrševanje dolžnosti in iz tega sledeča večja vdanost do delodajalca, ki mu odslej ne bo več treba skrbeti za zagotavljanje prihodnosti svojega uslužbenca, to vse so koristi, ki jih zakon napravlja za oba dela vsečne in dobrodošle. Ni pa pri tem pozabiti okolnosti, da bo ta zakon mnoge trgovske nastavljenice odvrnil pred prezgodnjim etabliranjem, v sled česar se bo izboljšalo trgovstvo splošno in komercialen položaj sploh. V očigled vsem tem okoliščinam je upati, da se bodo sprijaznili s to soci-

jalno reformo, ki je bila sklenjena na tako merodajnem mestu, tudi dosedanja nasprotniki zakona, ki so vendar v tretjem od soc. političnega odseka sprejetem zakonskem načrtu dobili na stroške uslužbencev toliko koncesij, ki bodo za slednje težka žrtve, in izostala bo — kakor izvemo od raznih strani — že začeta zopetna nasprotna akcija zastopstev in organizacij delodajalcev. — Nedostatki pri zakonu, kakor premalenkosten državni prispevek, se bodo dali v najkrajšem času odstraniti, kakor je tudi svoje dni zakonu o bolnišnem zavarovanju sledila kmalu novela, ki je na podlagi pri nas veljavnega načela ločenega zavarovanja v vseh delih storila zakon kot popolnoma dobro izpeljiv in vzprejemljiv za vse udeležence. Sicer pa se zakon tudi v marsičem izpremeni lahko še med razpravo v poslanski zbornici, vsled česar je zelo priporočati, da bi se udeleženi delodajalci in delojemalci temeljito poučili o njem, da svoje morebitne tozadevne želje odločilnim faktorjem izroče, oziroma, da so o zakonu, ko enkrat stopi v veljavo, vsaj nekoliko poučeni. Zaniman e, ki ga goje že več ko 10 let privatni uslužbenci drugih avstrijskih kronovin napram vprašanju o penzijskem zavarovanju, naj bi tudi zasebne uslužbence naše ožje domovine spodbudilo, da dobite zamujeno in se v zadnji uri seznanijo s to velevažno njih v veliki meri se tikajočo socialno reformo in da izrazijo svoje želje t. j. da uveljavljenja tega zakona ni mogoče več odlašati in da naj vsi poslanci brez razlike strank, katerim je blaginja zasebnih uslužbencev pri srcu, vsi kot en mož glasujejo za sprejem tega zakona.

— **Občinske volitve v Idriji.** Imeniki za te volitve so s stavljeni in od 16 t. m. v občinskem uradu vsakemu na vlogah razpoloženi. Vseh volilcev je 579. Če morebitne pritožbe proti sestavi imenika ne zavlečejo, se bodo torej vršile občinske volitve v Idriji v drugi polovici prihodnjega meseca, ali pa takoj po novem letu.

— **Shod nemškega graškega dijaštva.** Dne 14. t. m. je priredilo vse nemško graško dijaštvo shod v restavraciji „Pri divjem možu“ kjer je soglasno sprejelo naslednjo resolucijo: 1. Nemško dijaštvo c. kr. univerze v Gradcu protestira najodločneje proti pristranskemu postopanju magnificence g. rektorja, ki je zavrnil njega prošnjo in mu prepovedal, da zboruje na univerzi in označuje svoje stališče napram dogodkom na dunajski univerzi — ki je pa dovolil nemškemu dijakom dvorano za zborovanje v isti namen, in na ta način v popolnem nasprotju z dunajsko akad. oblastjo naravnost podpiral terorizem nemškega nacionalnega dijaštva. 2. Nemško dijaštvo v Gradcu izraža najiskrenejše simpatije svojim dunajskim kolegom, ki se niso bali nastopiti proti terorizmu nemško-nacionalnega dijaštva ter braniti svojih pravic in svoje akademične svobode.

— **Nemška pravičnost.** Graški gospodje kakor dež. šolski svet, deželni odbor in deželni zbor vedno konsekvntno ravnaajo, kadar je treba odbiti slovenske prošnje za slovenske meščanske šole. Tako so lansko leto kratkoma odbili tako prošnjo občin Žalca in Sevnice, češ, da nimajo Slovenice izprašanih učnih moči za slovenske meščanske šole. To je bil kajpak samo prazen izgovor. Isti rezultat se je pokazal, ko je letos občina Trbovlje prosila za ustanovitev slovenske meščanske šole. Deželni odbor je pokazal vso svojo nenaklonjenost s poročilom raznih neresničnosti in otročjih oprekkanj. Celot Nemcem se je to ravnanje dež. odbora štajerskega zdelo ostudno, kajti „Bürgerschulzeitung“ piše z dne 10. t. m.: „Vzroke proti dovolitvi (ustanovitve meščanske šole v Trbovljah) so vlekli za lase skupaj. Slovenecem sploh niso hoteli dovoliti nobene meščanske šole in so ponižali v ta namen celi institut meščanske šole na prav sramoten način.“ Ako piše tako nemški list, čigar urednik je tiroleški Nemec, potem se gotovo že godi Slovencem najhujša krivica!

— **Promoviran** je bil na vsučilišču v Gradcu doktorjem prava

g. Josip Levpušek, odvetniški kandidat v Gorici.

— **Učiteljska vest.** V Sori se je otvoril na tamošnji šoli drugi razred in je imenovana za učiteljsko gospa Antonija Germek.

— **Slovensko gledališče.** Dnes se poje drugič v sezoni veka Verdijska opera „Aida“. V torek se uprizar prvič veseligr „Mala Dorrit“, ki jo je na podlagi „Mala Dorrit“ avstrijskega romana pisal Fran pl. Schöthan. — Opera pripravila Rossinijevega „Seviljskega brivca“. — Intendanca je sprejela za uprizaritev romantično opero ljubljanskega inženirja gosp. N. Mayerja „Sen sreča“ Opera je ljubavno melodiozno delo ter ima prav efektivno besedilo; uprizar se koncem meseca decembra t. l.

— **Slovensko gledališče.** O predstavi „Aida“ same moramo pred vsem reči, da se je vnovič pokazalo — kako naj se izrazimo? — recimo da je treba več orkestralnih skušenj. V obče moramo tudi reči, da se pri nas italijanske opere pojejo preveč mirno in počasno. Italijanski pevci in peke bi bili dosti živahnejši in italijanski kapelniki bi pri tempih pokazali malo več srčnosti in ognja, kakor je pri nas navadno. Naslovno vlogo je pela gospa Skalova. Morda je bila v kostumu in v maski nekoliko drastična, ali to je stvar individualnega okusa in nikakor ne utegnejo njenih zaslug. Gospa Skalova je izvedla svojo vlogo z dramatično energijo in z reničnim umetniškim taktom. Opremila je svojo vlogo z dihom prave tragike in z blestom prave poezije. Njeno čuvstveno, fino niansirano petje je zelo zaslužno priznanje, zlasti po veliki in težki vaji v preru z Amnerido in v tretjem dejanju po prizoru z Radameom in Amosatom. Radamesa je pel g. Ortelstki ki se je odlikoval z lepim glasom in čuvstvenim prednašanjem. Posebno v nižjih in srednjih legah je prišel ves sij njegovega lepšega glasu do popolne veljave, doim se je v višjih legah semtertja nekoliko posnelo, da imamo skrajno malo vreme. Eno pa smo pogrešali tako pri g. Ortelstkem kakor pri g. Oufedniku, ki je imel prav za prav le enkrat v tretcu v III. dejanju prišlo briljantno svojim simpatičnim baritonom, namreč krepkih dramatičnih akcentov, ognja in navdušenja. G. Stolzova je pela Amnerido. Polg „Karmen“ je to edina velika partija, katero je doslej imela g. Stolzova. Izkazala se le v vlogi Amneride kot distingvirana pevka, ki igra z živim temperamentom in zna lepo in dosledno izvesti predstavljeno značaj. G. Stolzova ima eleganten in siguran nastop in lepo govor. Edino v prdžadnem prizoru je njena energija nekoliko opešala. Pola je svojo težko vlogo z bravuro vseskozi krektno; frazirala je lepo vokalizirala jasno in modularala efektivno. G. Stolzova ima gladet, dobro izsojan poln in obažen organ in prednaša s okusom. G. Betetto v vlogi kralja je pel dobro, a pel bi lahko še lepše, ako bi primerno niansiral in svoj glas nekoliko izbrusil. G. Raneč kot kralj je bil tako v petju, kakor v igri na mestu, zaljubljen na vso poveljo za spretno režijo. E. s. v. se je bil razmeroma dober, vendar pa je tako meškemu kakor ženskemu zboru izpodnesilo, kar se je zlasti opazilo v II. dejanju.

— **Akademija.** Še enkrat opozarjamo, da se vrši predavanje gosp. Jakoba Turka jutri, 19 t. m., ob polu 8 uri zvečer v dvorani „Mostnega doma“. G. Turk predava o temi »Pogled v skrivnosti kemije«. Mnogoštevilni eksperimenti napravijo predavanje tem za zanimivejša.

— **Za mestne uboge.** Povodom smrti svoje matere, gospe Ivane Brus, daroval je gospod Karol Brus, umirovljeni ručniški inženier, za mestne uboge v Ljubljani znesek 100 kron.

— **Tri oddelke** ima drugi razred ljubljanske raski in je ministrstvo odbrlo to razdelitev.

— **Odbor za nabiranje prispevkov za Malenškov nagrobni spomenik** opozarja senjeno občinstvo, da imajo pravico nabirati prispevke samo oni gospodje, ki imajo tozadevne legitimacije in nihče drugi.

— **Glas iz občinstva.** Piše se nam: Nekaj nečuvane ga je škof v list „Slovenec“. S kakoga stališča sme tak list ščuvati delavstvo proti trgovcem, obrtnikom in sploh meščanstvu, da naj 28 t. m. silo rabi. Ako se res kaka sila prigodi in bo eden ali drugi, na en ali drugi način nearešen? vprašamo gosp. deželnega predsednika Schwarza, kdo bo kriv? Ali bo kriv škofov list ali bo kriv dež. predsednik. Krščenški socialisti ali črni troti se priljujejo rdečim socialistom, da dobe klerikalci večino

pri državnozborskih, deželnozborskih in mestnih volitvah. Ako so klerikalci tako prijazni delavcem, zakaj niso v 5 kuriji, ki je bila pragrajena takorekoč za delavski stan, izročili delavstvu? Kaj bodo delavci z občno volilno pravico pri nas dosegli. Klerikalci se bodo prodali. Da je „Slovenec“ tak revolucijaki spis prišel, je vzrok ker škof ne mara današnjega meščanstva, katero je po veliki večini liberalno in so med meščanstvom večinoma trgovci liberalni.

— **Slovenskemu trgovskemu društvu „Merkur“** je pristopil kot drugi ustanovnik gosp. Peter Majdič, lastnik paromlina in veletržec v Celju ter postal ustanovnik 200 K S tem velikodušnim činom je pokazal g. Majdič, da ve seniti delovanje našega edinega slovenskega trgovskega društva. Naj bi našel ta odlični narodnjak obilo posnemovalcev.

— **Pošto na pragi Ljubljana-Dunaj** jemlje sedaj osobni vlak ob polu sedmih zvečer v Ljubljani. Na postaji Laze odda vso pošto razven časopisov. Gotovo se isto godi tudi na drugih postajah. Poštni vlak opolnoči zopet časopisov ne prinese. Kje se vozijo, nam ni umevno. Tako smo pod nosom Ljubljane poleg železnične postaje srečno drugi dan brez časopisov, katere stjanke prejmejo šele tretji dan dopoldne. To so naravnost sibirsk razmere. Prosimo da se ta nedostatek takoj odpravi in se zopet vpleje atari red, da dobimo časopise drugi, ne pa tretji dan, da s pravno imamo dvakratno poštno zvezo na dan, poštni sel pa je navzod pri vseh vlakih.

— **Obrotno gibanje v Ljubljani.** Tekom meseca oktobra pričeli so v Ljubljani izvrševati obrt in sicer: Tvrška Alojzij in Fran Rus, Emonska cesta 2, trgovino z deželnimi pridelki in moko; Fran Krvarič, Realijska cesta 1, klavski obrt; Antonija Mehle, Ambrožev trg 2, trgovino z mešanim blagom; Josip Vlahović, Breg 10, brivski in frizerski obrt; Albin Orehek, Rimska cesta 5, reklamno podjetje; Terezija Novotny, Sv. Petra cesta 35, prodajo kruha, slaščičarskega in medicinskega blaga; Jakob Bončar, Poljanska cesta 19, gostilničarski in krčmarski obrt; Rudolf Zalar, Cerkvene ulice 11, trgovino s kislim jelcem; Ana Kobal, Muzejski trg 3, ženske krojaštvo; Vilma Radholzer, Kongresni trg 7, trgovino z mešanim blagom; Ivan Setina, Studentske ulice 9, čevljarški obrt; Antonija Pavlin, Prule 6, prodajo premoga; Ivan Šiška Gradišče 6, kolarski obrt; Giusfredo Bartolini, Konjušne ulice 1, izdelovanje kipcev iz voska; Marija Kristofić, Stari trg 28, trgovino z mešanim blagom; Josip Plankar, Dolenjska cesta 53, gostilničarski in krčmarski obrt; Martin Jenko, Dunajska cesta, pečenje in prodajo kostanj; Fran Keber, Dunajska cesta 14, trgovina z optičnimi izdelki; Josip Makovec jun., Kolodvorske ulice 6, plesarski obrt; Anton Kobi, Karolinska zemlja, trgovino z lesom in drvini; Ernestina Jeretina, Stari trg 16, žensko krojaštvo; Viktor Amodeo, Židovske ulice 5, trgovino z oljem in kisom; Ivan Oblak, Martincova cesta 10, trgovino s slamo; Marija Seliškar, Tržaška cesta 21, trgovino z mešanim blagom; Elizabeta Kotar Dunajska cesta 9, agenturo za umetno vezenje; Franja Mestek, Tržaška cesta 8, trgovino z izdelano obleko; Ivan Stiene, Valvazorjev trg 4, trgovina s papirjem, razglednicami, pisalnimi in kadilnimi potrebščinami; Neža Selan, šolski dvorci, prodajo mesa in klobas; Ivan Belič, Jeranove ulice 3, trgovino s kislim jelcem. — Odglasili oziroma faktično opustili pa so obrt: Ivane Bončarjeve dediči, Poljanska cesta 19, gostilničarski in krčmarski obrt; Leopold Černak, Dolenjska cesta 6, trgovino z mešanim blagom; Ivan Česen, Soteska 4, prevozniški obrt; Terezija Keber, Pogačarjev trg, prodaja sadja in zelenjadi; Albert Schäffer, Kongresni trg 7, trgovino z mešanim blagom; Marija Podvornik, Tržaška cesta 21, prodajo živil, razglednic ter malo trgovino z vinom in pivom; Marija Hribar, Streliške ulice 20, trgovina z mešanim blagom; Franja Teran, Poljanska cesta št. 31, prodajo lončarstvosode.

— **Umrl** je v Prevojah Valentin Kurent, posestnik v 89 letu. Pred dvema letoma je slavil biserno poroko.

— **Gasilno društvo** se je osnovalo v Sori za občino Medvode. Pravila so se že poslala vladi v prjenje.

— **Mlekarska zadruga** se je osnovala na Sveti pri Medvodah. Mlekarno bode imel g. Ivančič v Trstu, ki je kupil gospodarsko posestvo in nekaj prostora od gospode Franca Jarca iz Medvode za 38 000 K. Mlekarska zadruga je sklenila z g. Ivančičem pogodbo, da ji mu vse mleko. Tudi bode imel g. Ivančič velikanško prešidrejo na Svetju.

— **Dalje v prilogi.**

— „**Pojdita rajši spat, ker sta še premlada!**“ tako je povsod misrski pomočnik Frane Dobnikar na cesti pri M. dvodah tovarniški delavca Petra Lustreka in Jerneja Dolinarja iz Rakovnice pri Medvodah, ker sta pela in razgrajala. Ker ju je zmerjal s otroka in Lustreka udaril po plečih s gorjajočo, je potegnil Lustrek nož in osuval Dobnikarja, da so ga morali težko ranjenega prepeljati v ljubljansko bolnico.

— **Za katoliško stvar.** Iz Čateča ob Savi se nam piše: O našem župniku Alojziju Rudolfovi se je v Vašem listu že mnogo pisalo, seveda lepega nič, ker se ne more in ne da. Kot dobre ovce smo pri nas molčali o raznih dejstvih Rudolfovih, ker smo si mislili, da se sčasoma popboljša naš dušni pastir. Da smo se pa krvavo motili, priča nam nastopni slučaj. — Predpreteklo nedeljo je oznanil Rudolf, da se bo 14. t. m. brala maša pri podružnici sv. Vida v dober namen. Seveda nismo slutili, kaj namerja naš župnik. V torek se je torej rešila brala maša pri sv. Vidu; udeležili so se je člani Marijine družbe, katere je Rudolf prignel seboj. Po maši jih je peljal v župnišče na zajutrek, nato pa v občinsko pisarno k volitvi občinskega odbora. Rudolf je pri volitvi cel čas pisal listke in jih delil med svoje pristaše, ki so naprej oddajali listke okrajnemu komisariju. Rudolf je na ta način sijajno zmagal, kajti izvoljeni so člani Marijine družbe, namreč ključarji in mežnarji vseh petih cerkva, ki jih ima naša fara. Da je tudi Rudolf v odboru, se razume. Upamo, da se vložiti pritožba proti tej volitvi, ker se je zgodilo več napak, med temi tudi ta, da je okrajni komisar bral imena na listkih napisana. Ako pride do nove volitve, naj bo Rudolf prepričan, da se ne izvrši tako dobro za katoliško stvar, kot se je prva.

— **Najden mrlič.** Na nekem travniku blizu Krasneje v kamniškem okraju so našli dne 9. t. m. mrtvega umirajočega moža, ki je valed oslabljenja čez par ur umrl. Kakor se je dosegal dagnalo, je bil to 54 let stari mizar Alojzij Vidmar iz Ljubljane. M. žu se je bilo zmešalo. Odšel je dne 6. t. m. iz Ljubljane ne da bi bil o tem kaj obvestil svoje sorodnike ter blodil par dni; po kamniškem okraju, prenočujoč v ljub hudi naličnem na prostem. Po obliki se jedognala njegova identiteta. Pokopan je bil na krasnjem mirovju.

— **Ne pozabimo ptic.** Iz Begunjske se nam piše: Ker je letos že enkrat debelo suog zapadel, sedaj zopet nepretrgoma sneži, je dokaj ptic pevk zaostalo. Bati se je stroge zime. Dragi kmetovalci, gospodje učitelji in sploh občinstvo se prosim, da prisloži tem nedolžnim pevkam na pomoč. Ker se ni nepravilnih hiše za potresanje hrane, zadostovalo bo tudi, da se s m. pa tja natrosi nekoliko bučnih pešček, orehov, prosa, konopelj in slične hrane na suh kraj pod stogom, pri podu itd., ter bodo to nedolžne ptice pevke rade pobrsle. Ta mali trud pa se bo spomniti obilno poplačati.

— **Vinski semenj v Krškem.** V sredo, dne 6. decembra, t. j. na dan sv. Miklavža, se priredi v Krškem še eden vinski semenj, spojen s predavanjem o vinarstvu in kle tarstvu.

— **Otrok je zažgal** pri poslastici R. zaht. L. L. L. v Rozalnicah pri Črnomlju pod, ki je z vsaki prideli pogorel do tal. Škode je 2400 do 2600 K.

— **Častno svetinjo za 40-letno službovanje** so dobili na Koroškem neudoljivi Fran Eller pri Mariji v Zilji, Josip Katin v Rabi in Anton Stres v Zaboicah.

— **Občinske volitve v Petrovčah pri Celju,** ki so bile pretekli četrtki, so se končale s slovensko zmago na vsi tri, dasi so se nemčurji na vse kripje trudili, da bi dobili občinski zastop v svoje roke. Izmed nemčurjev se je posređilo zvesti v občinski odbor edino znamenito Hansa Jeschounggga, ki je bil v I. razredu izvoljen z enim glasom večine. Pravijo, da misli Jezovnik, da ga bodo slovenski odborniki izvolili za župana. Potem pa malo pozna izvoljeno odbornike! Njegovo zlato tež moč ne bo preslepilo, o tem naj bodo prepričani.

— **Rogaška Slatina** dobi vodovod iz občine Cerovec.

— **Cirkovski klerikalci na Dravskem polju** so pri volitvah občinskega odbora dne 2. t. m. grdo propadli, a so ekvalni priziv zoper izid Priziv so skrpucali kaplan Melhior Zorko in njegovi trije priklapljeni. Cirkovski klerikalci so pa menda slepi, da ne vidijo administrativnih potoč v dolčnem času za reklamacije; tudi ne vedo, kdaj postane avstrijski državljani polnletni. A kje je ostal podpis trgovca Vinkota, ki je ves čas grozno agitiral za kaplansko stranko, a se na priziv ni podpisal? Morda mu Melhior ne da vina, česar se pa ne more misliti,

ker Zorko ga da vsakomur, šigar žena sahaja v kaplanijo! No, pa o priliki še kaj!

— **Vodja celjskega nemštva — Kranjec.** „Vahtarica“ je pri vsaki priložnosti hotela pokazati, da so vsi celjski Slovenci sami „privandranci“, ki nimajo v slovenskem Štajerju nič iskati in da imajo do vse štajerske dežele, pred vsem pa do Celja, pravico izključno samo Nemci, ki so od pamtveka ondi naseljeni. 17. t. m. je pa dobil domovinsko pravico vodja celjskega nemštva dr. pl. Jabornegg in pri tej priliki se je zvedelo, da je Jabornegg — iz Tržiča na Kranjskem. Torej tudi „privandranec“!

— **Vsega mogočni Albert Stiger,** stric „gittne krote“ in besen zatiralec slovenske besede v Slovenski Bistrici, je iskal nemške slave. Raditega je tožil odv. uradnika g. Založnika, češ da je razžalil njegovo nemčursko čast. Prvo sodišče je opustilo Založnika, kakor smo že poročali. Stiger pa tega ni hotel kapirati, dasiravno je imel za zagovornika dr. Mravlagga iz Maribora. Podal se je k prizivnemu sodišču v Maribor, a glej, tudi tukaj niso hoteli uslišati vroče želje „nemškega mučenika“. Založnik je bil zopet oproščen! Stiger bo plačeval zdaj kipe stroškov ter se zari doma z dolgim nosom in povečenim grebenom za peč! Slovenje-bistriški nemčurji pa lazijo zdaj okrog kot mokre miši in jezno ter žalostno pogledujejo drug drugega.

— **„Štajerčev“ pristaši pohotneži.** Mnogobrojne kazenske rasprave so jasno pokazale, iz kakšnih propadlih elementov je sestavljena stranka pristašev ptujskega „Štajerčev“. Seveda „Štajerčev“ dosledno vali od sebe vsakega takega pristaša, do čim je z njim v intimni zvezi slej kot prej. Dva služaja imamo zopet danes, ki osvetljujejo bistro vso bando spodnještajerskih nemčurjev. 40-letni Matija Aršič je na potu od Š. L. nastal pri Mariboru proti Oseku izvršil hudo delstvo proti pravosti na neki še ne 14letni slabomni deklici. D. bil je 4 mesece težke ječe. Drugi junak „Štajerčev“ je posestnik Frane Kranjc iz Zgornje Voličine pri Mariboru. Ta je pa spolno zlorabil celo svojo lastno hčer. Sodišče mu je naložilo 5 mesecev ostrga zapora. Tako so sadovi „Štajerčev“ pisanja!

— **Nevaren človek** je posestnikov sin Ivan Lorenčič v Sv. Jurkem dolu na Štajerskem. Septembra meseca je sedel z več kmeti v St. Jurju v Slovenskih gorah v neki gostilni in zmerjal druge goste ter jim delil zaušnice. Ko ga je gostilničar postavil pred vrata, butnil je Lorenčič velik kamen skozi okno v gostilno, zdrobil neki kozarec in lahko poškodoval nekega gosta. Lorenčič se bo pokoril za vse to 6 mesecev in se vsakih 14 dni postil.

— **V prepiru z lastno materjo** si je v Rečici ob Savinji neka Renečka Jožefa prerežala vse žile na obeh rokav, potem pa v obupu letala vsa krvava okrog, dokler ni onemogla obležala nezavestna. Hitri zdravniški pomoči se je posrečilo, ohraniti jo pri življenju.

— **Shod slovenskih visokošolcev v Gradcu.** Dne 10. t. m. so se sešli slovenski visokošolci na zaupnem shodu (po § 2.) „Pri divjem možu“. Na shodu so bila zastopana v velikem številu vsa dijaška slovenska društva. Dnevni red se vrši v sledečem redu: Najprej se prečita zapisnik zadnjega zborovanja, potem nastopajo po vrsti trije referenti. Gospod phil. Mum (Triglav) poroča o splošnih odnošajih graških slovenskih visokošolcev. Jasno nam dokaže, da nam „mesto Gradec nikakor ne vrača dobrega z dobrim, če pomislimo da pusti slov. dijaštvo v mestu vsako leto najmanj 100.000 kron. Niti akademski oblasti ne ravnaajo z nami tako, kakor bi morale; kaj naj zahtevamo tedaj od nemškega dijaštva in nemškega občinstva? Naravno je, da nimamo nikakega dostopa do graških nemških rodbin, bolj žalostno pa je, da ne poznamo niti slovenskih. Slovence ne pozna Slovenca. Čas bi tedaj bil, da se v tem oziru kaj ukrene. Morda bi se dal v Gradcu ustanoviti otroški vrtec, seveda v področju družbe sv. Cirila in Metoda, ki je vsa stvar itak že vzela v svoj program. — Sicer pa moramo skrbeti za to, da nastopajo vsaj akademiki med seboj akademsko, kajti vsi smo Slovenci, in naj smo potem privrženci tega ali onega društva. — (Govor se glasno in vzdržano odobrava). — Potem nastopi g. iur. Kramer (Tabor) in govori o gmotnih razmerah slovenskega dijaštva na naši univerzi. Označi nam rezultat rezikanja na shodu radikalnega dijaštva v Trstu in trdi, da znaša eksistenčni minimum za dijaka v Gradcu 45 kron. V nadaljnjem razmotrivanju meni, da je treba podpre slovenskemu graškemu dijaku organizirati. Po njegovem mnenju naj bi se ustanovil tu ali drugje centralni biro (morda v Ljubljani), ki naj bi belježil vse podpore (ustanove, privatne podpore, podpore od posojilnic, Radogoj itd.). In ta centralni biro

naj bi stopil v dotiko z vsemi podpor-nimi društvi na vseučiliških mestih. Kjer je več dijaških društev, kakor na pr. v Gradcu, naj se snide podod bor iz dijakov-zastopnikov vseh dijaških društev, v ta namen, da presoja vse prošnje, in s svojim mnenjem pomaga glavnemu odboru pravično deliti podpore. Slednjič še predlaga, naj se skuša doseči pri podporah bolji uspeh s tem, da se podpira dijak mesto z denarjem raje z obednicami, kar bi seveda moralo v roke vzeti podporno društvo samo. Govorniku sledi burna pohvala, na to huda debata. Več gospodov izraža svoje pomisleke proti malenkostni vsoti eksistenčnega minimuma, uvažuje pri tem tudi višje potrebe dijaka z ozir-rom na izobrazbo v velikem mestu. Ko se debata konča, referira tretji govornik g. phil. Val. R. ožič (Zarja) o bodočnosti slovenske inteligence. — V zelo zanimivem referatu pride na podlagi statističnega raziskavanja do zaključka, da se slovenskemu di-jaku za bodočnost nikakor ni treba bati gladi. Vsem sedaj študjujočim slovenskim visokošolcem more sama Kranjska dati kruha, če bi se dijaki razmerno posvetili raznim stanovom. Razume se, da pridejo pri nastavljanju Slovencev v poštev tudi Štajerska, Koroška, Goriška in Primorska, kar je za nas še bolje. Vendar treba učečo se mladino opozoriti na dejstvo, da se preveč enostransko posveča stanovom. Modroslovec, zlasti matematikov in zgodovinarjev zastopuje za dolgo let. Abiturientje naj torej raje hodijo se učiti prava, tehnike, zdravilstva, agromonije itd., kar imajo pozneje kot strokovnjaki opravičeno nado, da iz-podrinejo po naših krajih naseljenice in tuje. Zanimivi referat bi go-tovo zaslužil stvarnejše debate. Tako pa se je največ govorilo o sta-novskih dolžnostih slovenskih srednj-šolskih učiteljev napram učeči se mladini. Razume se, da v tem oziru ni bilo priti do stvarnega zaključka. Brez zveze z dnevnim redom je na to prišlo do razburjenih prizorov med zastopniki dveh društev. Glas prvega govornika, češ, naj nastopajo udje raznih društev drug proti drugemu kulantno, je ostal glas vpijočega v puščavi. Zabeležiti bi bilo le to, da so Triglavani odgovarjali šele potem, ko se jih je z radikalne strani prav po nepotrebnem napadlo.

— **Narodna in gospodinj-ska šola v St. Jakobu v Rožu na Koroškem** se začne graditi prihodno pomlad. Ta šola, zlasti pa gospodinj-ska, je za obstoj Slovencev kot takih na Koroškem življenjskega pomena, ker ravno zavedna slovenska žena in mati navadno reši celo družino, pred vsem pa moža, da se ne oddaji svojemu narodu in ne postane izdajca. Ker bo prepo-zno za vselej, ako koroški Slovenci zdaj ne napno vseh svojih moči in če jih v tem naporu izvenkoroški Slovenci ne podpro z vso bratsko ljubeznijo in po-žrtvovalnostjo, naj bi vsak zavedni slo-venec pomagal in sicer hitro pomagal koroškim bratom, da se ubranijo gotove narodne smrti. Doneski naj se pošiljajo g. Mateju Ražunu, župniku v St. Jakobu v Rožu.

— **Nemško gospodarstvo na Koroškem.** Koroški nemški nacionalci imajo v Celovcu deželno zavarovalnico zoper požar, za katero garantira dežela. V tem zavodu se pa gode stvari, ki dokazujejo ne-zmožnost nemških koroških nacio-nalcev. Od strank se zahteva zavarov-alnina po dvakrat do trikrat, ako-ravno so jo že na prvi opomin pla-čale, ter se jih potem rubi. Najlepše pri zavarovalnici pa je, kar se govori o bivšem zavarovalničnem ravnatelju Hahnslu. Ta je bil po poslancu Hošku nameščen za inšpektorja. Ker je več-krat napravil občutne pomote, postal je neraben in treba je bilo nadome-stiti ga z drugim. Ko je prišel drug nadzornik, Hahnsl niso odstranili, ampak ga povišali v zavarovalničnega ravnatelja. Da je tu še manj užo-nosti kazal, je umevno samo ob sobi. Ker niso imeli nobenega višjega mesta več zanj in ker je Hahnsl bil docela nesposoben, so ga odpustili, a mu je zavarovalnica plačala 20.000 kron, samo da se ga je iznebilo. To se pravi denar metati skozi okno. Ni čudno torej, če ima zavarovalnica kar 19.000 K primanjkljaja, ko se vodi tako umno gospodarstvo! Koliko od-pravnine bi bilo pač treba plačati koroškimi nemškimi nacionalcem, ki vodijo to gospodarstvo, da bi se jih dežela iznebila enkrat za vselej?!

— **Samomor.** Ustrelil se je v Gorici petnik 47. polka Jos. Kamber.

— **Izpred poročnega sodišča v Trstu.** Včeraj se je vršila kazenska razprava proti Hermanu in Franu Geniramu, trgovskima agentoma in Henriku Calligariu, ki so obtoženi hudo delstva goljufije. Herman Geniram in Calligaris sta iz svobodne luke 7 krat izpeljala po več vreč kave, za katero je morala trdka Brüll plačati 5.727 K carine. Sam Herman Geniram pa je bil tožen falzificiranja štirih pobotnic za skupno svoto 141 K. Razsodba se je glasila: Herman Geniram se obsodi za-

radi onih 141 K na 2 meseca ječe in povrnitev poverljivega denarja, Calligaris se oprosti, Fran Geniram se pa obsodi na 10 K globe, ker je imel pri aretaciji samokres brez orožnega lista.

— **Krvav pretop.** 27. letni Fr. Dolenc v Trstu je pil snodi s tremi znanci v neki gostilni. Sporekli so se nekaj, kakor je eden izmed teh snancev sunil Dolenca 4krat s nožem, da je obležal na ulici, kjer so ga pobrali in odnesli v bolnico.

— **Bratno in pevske društva „Ladja“** v Devinu je sklenilo 31. decembra prirediti božičnico v prid slovenski šolski mladini v Devinu. Ker se ima društvo boriti z raznimi težkočami, prosi njegov odbor vse slovenske rodoljube za blagohotno prispevke, katere sprejema gosp. Fran Pečnik, t. j. blagajnik „Ladje“.

— **Pridelovanje tabaka v Dalmaciji.** Nekatera dalmatinske občine so dobile dovoljenje, da zasadijo za poskušnjo leta 1906. do 75 milijonov tabačnih rastlin.

— **Carina na opeko.** Ker nam dohajajo razna vprašanja glede carine na opeko, hočemo to zadevo v kratkem pojasniti. Po sedaj veljavni carinski tarifi za Avstro-Ogrsko se sme uvažati pregorljiva opeka, t. j. navadna strešna opeka, žgana ali nežgana, tudi če je glazirana, carine prost. Uvoz takozvane facon opeke (radialna, preluknjana, zarezana opeka), če je žgana ali nežgana, je vezan na carino, ki znaša 1 K 19 h od 100 kg. Nepregorljiva opeka je ob uvozu vezana na carino 1-19 K od 100 kg, ki pa je po trgovinskih pogodbah znižana na 60 h od 100 kg. Tak je obstoječi položaj. Po novem načrtu carinske tarife, ki po vsem pričakovanju stopi v veljavnost s 1. marcem 1906, se položaj bistveno izpremeni. Nova carinska tarifa določa sledeče: Navadna strešna in stavbna opeka, žgana ali nežgana, je ob uvozu v Avstro-Ogrsko podvržena carini 20 h od 100 kg ali 2 K od tone, če je zgorljiva in ne posebej obdelana. Facon-opeka je podvržena uvozni carini 1-20 K od 100 kg, glazirana opeka carini 2-40 od 100 kg. Nepregorna opeka iz magnezita, banksita, grafitja je podvržena carini 2 ali 3 K od 100 kg če posamezni kos presega težo 5 kg; nepregorna opeka iz druge trvine je podvržena carini 1-20 K, odnosno 2-40 K, od 100 kg, če posamezni kos tehta manj ali več kakor 100 kg. Iz pove danega sledi, da po uveljavljanju nove carinske tarife ne bo moč nobene opeke uvažati brez carine v našo državo. Pri-pomniti pa moramo, da se navedeni carinski zneski nove tarife vsekakor nekoliko znižajo potom trgovinskih po-godb. Iz dogovorov z Nemčijo je skle-pano, da se tudi v prometu z Italijo ustanove po pogodbah t. j. carinski zneski: za navadno stavbno opeko na 10 K od vagona (10.000 kg), za strešno opeko utegne ostati 20 K za 10.000 kg, za zarezano opeko 1-40 K od 100 kg; za nepregorljivo opeko iz magnezita, banksita, grafitja pa 1-50 K, 2 K od 100 kg, za ostale vrste nepregorljive opeke 0-9, 1-8 K od 100 kg, v obeh primerih sorazmerno teži posameznih kosov.

— **Povodenj na ljubljanskem barju.** Mladi fotograf gosp. Fran Vesel je razstavil pri gospodu trgovcu papirja Bahoveu dve sliki, ki nam predložujeta povodenj na ljubljanskem barju. Sliki sta prav dobri!

— **Občinstvo, pozor!** Kakor znano, je zakon, da se mora povsod vsak naseljenec v teku 24 ur zglasti pri politični oblasti, tedaj v Ljubljani pri mestnem magistratu. Marsikomu ta pot ni sicer težka, pač pa nekoliko sitna. Se nerodnejše pa je, ako mora stranka n. pr. ki ni zglastila svojega posla, letati k sodišču in biti še tam kaznovana. V javnem interesu je torej, da se vsako premeščenje stanovanj, menjanje poslov itd. v teku 24 ur naznani pri mestnem magistratu. Tedaj ne samo oglastiti, ampak tudi odglasiti se mora po zakonu v teku 24 ur.

— **Konj je udaril** včeraj dopoldne 62letnega delavca Ivana Kušarja, ko je na njivi v Hradskega vase nakladal zele. Poškodoval ga je na levi nogi tako, da so ga morali prepeljati z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

— **Mlada „popotnika“.** Dne 14. t. m. sta pobegnili ševljarjski vajence Jožef Štefan in 13letni šolski učenec Ludovik Šuštar. Krenila sta jo beje proti Trstu gledat morje. Slednji je že večkrat pobegnil.

— **Trdovraten tat.** Zidar-skemu pomočniku Franu Jesihu je bilo zadnje dni pokradenega nekaj perila, kojega je opazil posneje pri nekem delavcu. Vsič „ofluhtanju“ mu pa tat perila ni hotel povrniti, ampak ga mirnodušno nosi še na sebi.

— **Pes je popadel** predvče-rajšnjim na Francovnem nabrežju po-sestnico Františko Pajsarjevo in jo ugriznil v desno nogo. Lastnik psa je znan.

— **Izgubil je neki gospod** denarnico, v kateri je imel dva petaka in različna pisma. Igbubitelj prosi,

da naj si značajni najditelj denar pridrži, pisma pa naj mu pošlje po pošti, ker so zanj velike važnosti. Njegov naslov je itak razviden iz pisem.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpeljalo s južnega kolodvora na Prusko 24 Hrvatov, 18 ji je prišlo iz Bohinjske Bele, 28 pa iz Gornje Avstrije. 44 Lašov oglarjev je prišlo iz kočevskih gozdov in se odpeljali domov. — Predvčerajšnjim se je od-peljalo v Ameriko 7 Hrvatov, nazaj jih je pa prišlo 20 in 10 Slovencev. V Hrb je šlo 25 Hrvatov in 20 Ma-seconcev.

— **Izgubljene in najdene reči.** Zvezniški uslužbenec je izgubil dva zlata poročna prstana, vredna 26 K — Gospa L. N. je izgubila bankovce za 10 K. — Messar Fran Sever je izgubil konjako odejo, vredno 8 K. — Hlapec Andrej Dovč je našel zavitek usnja, vrednega 60 kron. — Najdenega je nekaj denarja.

— **Svileno šerpo** je najbrže nekdo pomotoma odnesel 11. t. m. o priliki učiteljskega sestanka. Dotičnik se pozivlje, da šerpo odda v imeno-vanem hotelu.

— **Našla se je rjava lov-ska psica** dne 23. m. m. na Ško-felci št. 36, kjer se dobi s psičkom vred, ki ga je med tem časom vrgla.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi danes zvečer koncert v „Narodni kavarni“ (Gosposke ulice). Začetek ob 9 uri. Vstop prost. — Jutri, v nedeljo, se vrše v veliki dvorani hotela „Union“ t. j. koncerti, in sicer zavrzkovalni koncert ob 10. uri dopoldne, promenačni koncert ob 3. uri popoldne in zvečer ob 8. uri veliki koncert.

— **V Gösski pivarni** priredi jutri, v nedeljo, „Sramel-trio“ zavrzkovalni in večerni koncert. Več v inseratu.

— **Jugoslovanske vesti.** Kongres jugoslovanskih knji-ževnikov in časnikarjev. Na kongres, ki bo 19. 20. in 21. t. m. v Belgradu, pošlje „Bolgarsko književno društvo“ v Sofiji 12 odposlancev, med temi bo tudi: slavni bolgarski pisatelj Iv. Vazov, urednik „Dena“, Stevan Bobčev, Andrejčin, Strašimi-rov, K. Hristov in And. Protič. S strani Hrvatov se udeležijo kongresa med drugimi tudi Ljubomir Babič-Gjalski, dr. Ivan Krnič, dr. Gjuro Surmin, dr. M. Dežman, dr. Ivan Lorković in dr. Vladi-mir Vidrič. „Društvo slov. književ-nikov in časnikarjev“ v Ljubljani bo zastopal Milan Plut. O srbski književnosti bo poročal Pavle Popović, vseučiliški profesor v Bel-gradu in urednik „Srbskega književ-niškega glasnika“, o bolgarski knji-ževnosti Andrej Protič, o hr-vatski pa dr. M. Dežman. Poleg tega je na dnevnem redu še vprašanje o organizaciji jugoslovanskih književni-kov in časnikarjev, o jugoslovanskem knjigarskem prometu, o zamenji knji-ževnih in periodičnih izdanj in o knji-ževni lastnini.

— **Medicinski muzej** v So-fiji. Vrhovni medicinski svet v Sofiji je sklenil, da otvori prihodnje leto v Sofiji medicinski muzej, kjer bodo shra-njeni vsi dokumenti in ves material, ki se tiče zdravniške stroke na Bol-garskem.

Nemški tarenje v Zagrebu. Ob priliki 30letnice „Hrv. Sokola“ v Za-grebu je došlo na slavnost tudi več českih Sokolov. Eden izmed teh opi-suje to slavnost v glasilu češkega so-kolstva v „Sokolu“ in piše med drugim specijalno o nemškutarenju v Zagrebu tako le: „Kar je nas gostov iz Česke neprijetno presenetilo, je bila nem-ščina, ki se je glasila iz vseh kotov. Ponajveč je bil to krasni spol, ki je v grešni lahkonnosti za-menjaval krasnozvočni, mehki in blago-glasni jezik hrvatski s tujo trdo nem-ško besedo, odklanjajoč s tem od sebe spoštovanje, ki mu sicer pristojta. Gnev mora človeka zgrabit, ako sliši te krasotice, vredne božanskega kista Čermakovega, z izrazitim, lepim pogle-dom jugoslovanskega plemena, kako mijavkajo švabski, ignorirajoč docela svoj materinski jezik. Odvrnite se s stidom in ogorčenjem od te kari-kature narodnega slovanskega življenja, ki bi sicer lahko na teh tleh ktilo v najlepši obliki. Južnemu sokolstvu se tu v prvi vrsti otvarja široko polje energičnega in navdušenega delovanja; sokolstvo naj s svojim zgledom očisti krasno krilo svoje domovine grdih črnih peg. — Ali se to ne tiče tudi nas?“

— **Hrvatski učitelji** pri-banu. Kakor smo že javili, je došlo v četrtke preko 200 hrv. učiteljev v Za-grebu, da pri pristojnih oblastvih inter-venirajo v prid zboljšanju gmotnega po-ložaja hrv. učiteljstva. Deputacija, obsto-ječa iz 30 učiteljev, se je pod vodstvom predsednika učiteljskih društev prof. Basarička zglastila tudi pri banu grofu Pejačeviću in pri podbanu Chav-raku. Deputacija je dobila pri avdienci vtis, da vlada nima namena predložiti že večkrat obljubljeni zakonski načrt o zboljšanju učiteljskih plač saboru še v

tekuči dobi zasedanja, marveč šele novo izvoljenemu saboru. — Očividno je, da vladajoča stranka neče bednemu učitelstvu, ki na hrvatskem takorekoč mrje gladi, izboljšati plač pred splošnimi saborskimi volitvami, ker se boji, da bi potem učitelstvo šlo v boj za opozicijske kandidate. —

— O aferi Zagorac, o kateri poroča nadobno naš dopisnik v "Pismu iz Hrvatske", je obširno poročal "Dnevni List", glasilo madjarske stranke, in jo izrazil v svoje strankarske svrhe. Listi poročajo, da je dobila okrajna oblast v Koprivnici 1000 izvodov tega lista, da jih razpeče med narod. In res so morali uradniki poslovati kot kolportirji ter deliti med volilce dotično številko "Dnevnega Lista". Ali res nimajo uradniki na Hrvatskem drugega dela, kakor da kolportirajo pamflete za vladajočo stranko? —

— Srbske časnikarske vesti. Uredništvo srbskega lista "Dubrovnik" v Dubrovniku prevzame dr. Nikola Stojanović. Od novega leta naprej bo "Dubrovnik" izhajal dvakrat na teden.

— Kralj Peter in jugoslovanski književniki in časnikarji. Kakor se nam poroča iz Beograda, bo kralj Peter sprejel v posebni avdijenci vse jugoslovanske književnike in časnikarje, ki se udeležijo kongresa, čigar začetek je določen na jutri.

Deželni zbor kranjski.

VIII. seja, dne 18. novembra 1905.

Predseduje deželni glavar Detela. Vlado zastopata deželni predsednik Schwarz in okrajni glavar Haas.

Zapisnik.

Zapisnik se je prečital v slovenskem in nemškem jeziku. Pogajnik je predlagal, naj se odobri samo slovensko besedilo. Grof Barbo je proti temu protestiral. Zbornica je sprejela Pogajnikov predlog.

Upravni odsek.

Baron Liechtenberg je povedal, da se je dr. Ferjančič odpovedal podnačelnstvu upravnega odseka in da je bil na njegovo mesto izvoljen dr. Tavčar.

Jezik zapisnikov.

Klerikalci so podali nujni predlog, da se sploh opuste nemški zapisniki in sestavljajo samo slovenski. Utemeljeval je predlog dr. Šusteršič, ki je povedal, da je predlog pravzaprav kazenski, ker veleposlaniki nasprotujejo volilni reformi. Skliceval se je na postopanje Nemcev v štajerskem dežel. zboru. Kadar bodo Nemci v Gradcu in v Celovcu dražje postopali, bo govornik prvi, ki bo zahteval dvojezičnost.

Grof Barbo je izjavil, da ni za krivičnost, naj se godi kjer koli. Na štajerskem in na koroskem je bila nemščina vedno izključni poslovni jezik dež. zbora. Na kranjskem je dvojezičnost vedno bila v navadi. Glede očitavanja, da zastopajo veleposlaniki le malo volilcev, pravi grof Barbo: Mi smo tu vsi ravnopravni, naj ima kdo kolikor hoče volilcev. Sicer pa se naj klerikalci ne sklicujejo na svojo ogromno večino, saj je znano, kako je bila fabriceirana.

Napredne poslance hočejo klerikalci s tem predlogom v zadrego spraviti. Ni jim za narodnost; ker ne vedo nič o narodno kulturnega predlagati, pa predlagajo take reči. Klerikalci nosijo vse barve, avstrijski in jugoslovanski in papeževski. Trdi se, da je med njimi nekdo, ki je nosil tudi že črno-žolto-rumeno barvo. (Šusteršič: Povejte ime. Nima korajžje imena povedati.) Enkrat ste klerikalci drugič socijalni-demokratje; na Dunaju ste konservativci tu radikalci. Morda sede napredna stranka zopet klerikalcem na limatec — veleposlaniki v tem oziru ne morejo ničesar storiti, a Šusteršičev predlog je "läppisch".

Glavar pokliče hitro grofa Barbota zaradi izraza "läppisch" k redu.

Z velikim ogorčenjem konstatuje grof Barbo, da deželni glavar nikdar ne sliši, kadar lete od strani klerikalcev psovke, dočim pograbijo najnedolžnejšo besedo z druge strani. Zato apeluje govornik na zbornico.

Glavar čeka nekaj, česar nihče ne razume, in nenakrat je rečeno, da je apel soglasno odklonjen.

Župan Hribar izjavi, da narodno napredna stranka nikdar ne prihaja v zadrego, ker pozna svoje narodne dolžnosti in torej ni govora o tem, da bi se vsedla na limatec. Predlog klerikalcev je formalno pravičen in zato bo narodno-napredna stranka z njim glasovala.

Dr. Šusteršič se sklicuje na to, da so klerikalci in državni zbor podali predlog zastran splošne in enake volilne pravice, kar je dokaz, da na Dunaju niso konservativci. Grof Barbo je rekel, da je med nami nekdo, ki je bil nekdanji nemškoonarodnega mišljenja. Govornik meni, da leti to nanj in izjavlja, da je to laž. (Klic: Ali izjavljate pod častno besedo?) Za pričo, da nisem bil burš, se sklicujem na vse svoje sošolce, na dr.

Tekavšiča in dr. Marolta in na druge.

Grof Barbo konstatira, da je Šusteršič sopes govoril o infamiji, pa ga glavar ni poklical k redu. Glavar izjavi, da v stenogramu ni besede infamno, da si je ravnokar dal štiti stenogram in se o tem prepričal.

Grof Barbo pravi, da ni on trdil, da je kdo izmed klerikalcev nosil črno-rdečo-slate barvo, nego da se to trdi od drugih.

Šusteršičevemu predlogu je bila prisnana nujnost.

Posledica potresa.

Župan Hribar je utemeljeval svoj predlog glede oprostive po potresu poškodovanih poslopij od deželni priklad, kateri predlog se je odkazal finančnemu odseku.

Vodovodi in vodne zgradbe.

O nujnem predlogu glede pooblastitve dež. odbora, da sme zagotavliti deželne prispevke za vodovodne zgradbe in uravnave rek je poročal grof Margheri in je predlagal: Deželni odbor se pooblasti, da sme za vodovode, za katere so na šteti že izdelani in od ministrstva že odobreni, kakor tudi za vse uravnave voda, za katere so istotako vse predpriprave dognane, brez prejšnjega posebnega dovoljenja dež. zbora deželni prispevek k tem napravam obljubiti in po izvršitvi naprave tudi izplačati, vse to pa le pod pogojem, da je prispevek države in interesov popolnoma zagotovljen. V ta namen sme deželni odbor uporabljati zaklad, ki je bil ustanovljen s zakonom z dne 4. septembra 1900, deželni št. 20, in sme osobito v § 3. tega zakona sklenjeno posojilo v to svrhu po potrebi realizovati.

Dr. pl. Schöppl se izreče za predlog, poudarjaje, da dobi z njim deželni odbor silno pooblaščenje kakor malokateri deželni odbor, vendar se za naša govornikova stranka, da bo deželni odbor vestno in točno izbral to pooblastilo.

Dr. Šusteršič pravi, da klerikalci nimajo političnega zaupanja do deželnega odbora, pač pa mu zapajo, da bo v okviru tega pooblastila delal. Deželni zaklad si je izposodil precejšnje vsote iz raznih drugih zakladov s melioracijskim fondom se ne bo smelo tako postopati.

Povše opozarja, da bo treba tudi uradnikov za ta dela in je predlagal pooblastiti deželni odbor, da nastavi potrebne tehnične in knjigovodstvene moči.

C. Pirce pravi, da predloži finančni odsek posebno poročilo o vodovodu za Kranj in prosa, da se zanesljivo predloži še v tekočem zasedanju.

Župan Hribar izjavlja, da bodo napredni poslanci glasovali za ta predlog, dasi raven Kranja ne bo imelo nobenega mesta nič koristi od tega predloga. Interes mest se lahko v skladu spravi z drugimi interesi. Napredni poslanci se čutijo kot zastopnike cele dežele in sicer tudi za kmetijske obče.

O uravnavi vipavskih voda je govoril posl. Božič. To vprašanje je staro že celo generacijo. Ta projekt spada med najstarejše, kar jih je. V ti zadevi je bilo izvršenih že več projektov. Postali so nerabni, ker niti deželni odbor, niti vlada se nista pobrignila, da bi se stvar rešila, dokler se je to moglo storiti še s malimi stroški. 17. aprila 1900 je H. sky predložil načrt. 21. aprila 1900 sem jaz predlagal, da naj se stvar izvede in v prihodnjem zasedanju o tem poroča. Povše je obljubil, da se stvar ne bo več zavlačevala nego tekom l. 1900 izvršila. Iz poročil deželnega odbora je razvidno, da je bil projekt, ko je bil spoznan, da je poraben, poslan tudi še l. 1900 ministrstvu. Dasi sem porabil vsako priliko, da stvar pospešim, je prišel šele spomladi l. 1901. večkrat poljedeljskega ministrstva v Vipavo. Zastopnik ministrstva je rekel, da so žel v odobrenem projektu neke pomanjkljivosti. Vsed tega se je stvar izročila dežel. odboru. Deželni odbor bi se bil moral po svoji dolžnosti glede teh pomanjkljivosti dogovoriti z vlado. Hrasky je bil vezan te pomanjkljivosti popraviti, če je očitane sploh utemeljene. Prof. Hrasky ni bil mnenja, da je projekt pomanjkljiv. Vsičuje se mi mnenje, da je bilo vladi in dežel. odboru prav vse, da se Hrasky ni podal in se je stvar zavlekla. Vladi in dežel. odboru sta prišla do sklepa, da se Hraskemu ne izplača zadnji obrok njegovega honorarja in od tedaj ni več ne duba ne sluha o uravnavi vipavskih voda. Znano mi je, da je 4. in pol leta po izvršitvi projekta deželni odbor vrnil načrt Hraskemu, a od tedaj se deželni odbor za ta načrt nič več ne bori. Zdej je stvar izginila celo iz poročil dežel. odbora. Ne gov. rim skozi okno, ker ne hrepim popularnosti in ker se ločim iz političnega življenja. Ožigosati pa moram to škandalozno postopanje; zdi se mi, da se je stvar namenoma zavlačevala, da se pokoplje. Ne bom predlagal graje dežel. od-

bora, protestiram pa proti takemu infamnemu postopanju.

Deželni glavar protestira proti izrazu "infamno" in "škandalozno".

Povše, ki je poročevalec dež. odbora, se je opravičeval, češ, da je storil vse, kar je mogel in da njega ne sadene nobena krivda. Dejal je, da je vsikdar postopal nepristransko, in zatrjeval, da so vsa ona očitanja neopravičena.

Dr. Žitnik tudi zagovarja Povšeta in sebe poudarjajoč, da sta storila vse, kar je bilo v njih močeh. Kar je vobče govoril, se ni dalo razumeti.

Deželni predsednik Schwarz je naglašal, da mu je težko odgovarjati, ker ni informiran v zadevi, a da bo delal na to, da se bo uravnava voda na Vipavskem izvršila čimprej in čim-najuspešneje (Dobro klici).

Posl. Hribar je zagovarjal prof. Hraskega napram odborniku Povšetu in naglašal, da je Hraskemu na vsak način 1700 K izplačati za njegove načrte, čemur gotovo tudi ne bo nasprotna vlada.

Nato je bil gori navedeni predlog finančnega odseka soglasno sprejet.

Deželni glavar je nato odredil volitev dež. odbornika iz kurije veleposestva, event. njegovega namestnika. Izvoljen je bil za odbornika grof Barbo, za njegovega namestnika pa baron Alfalter. Oba sta izvolitev sprejela, na kar se je seja prekinila.

Volitve v komisijo.

Ko se je seja zopet otvorila, so bili voljeni 4 člani in 4 namestniki v pridobinsko komisijo in 8 članov ter 8 namestnikov v prizivno komisijo glede osebnih dohodnine. Kdo je bil izvoljen, ni bilo moč razumeti.

Užitnina.

Povše je podal nujni predlog, naj se deželni odbor pooblasti, da se sme udeležiti dražbe užit. zakupa.

O tem predlogu se je razpravljalo v tajni seji.

Razne vesti.

— Najnovejša novica. Vaska drama V. D. dradu na Ogrskem je notar Gyolay ustrelil sodnika Scheererja. Raskatene kmetije so Gyolaya lirčali.

— Vlaj je zdrknil s tira blizu Deve na Ogrskem. Imel težko ranjenih so štiri osebe že umrle.

— Španski kralj Alfonso je prišel v Monako.

— Nečloveška mati. V Habu je mati delavca Neuderta privezala svoji 9letni hčerki kamen okoli vratu ter jo pahnila v vodo. Obsojena je bila na smrt.

* Zakaj se je Maroko zadolžil. Angleški nemški in francoski poslaniki so delovali letos pol leta v diplomatske svrhe na dvoru marokanskega sultana. Pozneje se je vse čudilo, ko si je moral sultan najeti v Nemčiji večje posojilo, malokd pa je vedel, da mu je te stroške povzročilo francosko poslanstvo, ki je bilo posebno mnogobrojno ter je živelo na sultanove stroške. Francozi so baje provzročili sultanu 2 in pol milijona francov stroškov. Vsak dan je dajala marokanska vlada francoski družbi: 54 kosov sladkorja po tri kile, 480 hlebov kruha, 500 jajc, 300 kil mesa, 140 kokoši, 60 golobov, 6 vreč moke itd. Celu zamorke so dobili, da so jim prale perilo, nadalje jim je dajal sultan ves čas potrebne konje, muhe in velblode. Na Francoskem se seveda čudijo, kam je pri taki gostoljubnosti spravilo poslanstvo 600.000 frankov, ki jih je parlament dovolil za to poslanstvo.

* Dragi obiski. Francoska vlada zahteva od parlamenta 3.400.000 kron za obiske zadnjih tednov. Sprejem perzijskega šaha in bolgarskega kneza v Parizu je veljal 40.000 frankov, sprejem tuje mornarice je znašal 148.000 frankov, potovanje predsednika v Španijo je proračunjeno na 410.000 frankov.

* Nič novega. V uredništvo je prišel zanemarljeno oblečen mož ter začel ogorčen vpiti: "Zvedel sem, da ste me imenovali v svojem časopisu malopridneža!" — "Slabo ste poučeni," je odgovoril mirno urednik, "naš list pri- naša le resnične novosti."

* Kitajska vlnudnost. O pretirani in neslani kitajski vlnudnosti je čitati v nekem novejšem romanu, ki je preveden v angleščino. Tam je čitati, da je gost pri vstopu k sosedu v hišo splašil podgano, ki je prevrgla steklenico olja, da se je omadeževala gostova obleka. Gost je razkačen ter razložil sosedu dogodek s sledečimi besedami: Ko sem prestopil prag vaše velečislane hiše, prestrašil sem vašo cenjeno podgano, ki je poskočila ter prevrgla vašo spoštovani vrč z oljem na mojo slabo in malovredno obleko. — Nadalje se slišijo vprašanja: "Kako je vaše zelo čislano ime?" vpraša Kitajec Kitajca. "Zaničljivo ime vašega malovrednega brata je Vang." — "Kje je vaše plemenito bivališče?" — Kitajca, v kateri se skriva vaš hlapec, je v N."

* Zdravstveni pogoji v brivnicah. Neke mestna oblast je izdala nedavno 17 zahtev za brivce in sicer: "Postrženi lasje se morajo takoj pomesti in odstraniti, tla se morajo vsaj dvakrat na tednu izmisti. Pri roki mora biti vedno topla in mrzla voda in brivce si mora vselje umiti roke, preden vzame novega naročnika v delo. V brivnicah naj ne bo prog na stenah in tleh. Podglavniki na stolihi se morajo za vsakega naročnika posebej pokriti s papirno ali platneno servetijo. Brivsko osebje mora nositi anarke, dolge vrhne obleke svetle barve brez žepov. Milo sme imeti le obliko praška, oblatov ali tla. Brivce se morajo obrisati ob papir. Mesto gob se morajo rabiti posebne volnene sunje ali servetje. Londni in španski se morajo po vsaki rabi osnažiti. Galun in magnesia se mora hraniti v kovinskih posodah. Kdor ima vidno kožno bolezen se ne sme briti, ako se lastnik brivnice ni prepričal, da bolezen ni nalezljiva. Gobe, čipji sa pufer, magnesia in sredstva za pomirjenje krvi v kosih, na dalje vrtiljaste krtače so prepovedane. Škarje, krtače, glavniki, stroji za strženje in brivce se morajo z amoniakom ali pa s sodo osnažiti manjšo ter se nato še obistiti v kaki antiseptični raztopini.

* Španski kralj se ženi.

Sedanje potovanje mladega španskega kralja Alfonza ima baje samo namen, da si najde nevesto. Klepetavi svet ga ženi pri meklenburški vojvodinji Mariji Antonijeti, potem na tudi na Dunaju in v Monakovem. Pri izbiri bo baje odločevalo le kraljevo srce brez političnih ozirov. Vendar pa ne sme pripeljati na fanični madridski dvor neverne; t.j. nekakolišne neveste.

* Najstarejši nemški častnik je podpolkovnik Filip Frank v Berlinu, ki dopolni v tekočem mesecu sto let, a je v kljub temu tako čvrst duševno in telesno, da se vsak dan sprehaja po več ur okoli mesta ter zahaja k obedu v hotel med živahno družbo.

* Nemška sodba o ponemčevanju poznanskih Poljakov. Neki stari poznanski Nemei opočuje v nemških centrovih glasilih sledeče: "Vas Poxnanjec, ki se spominja starih časov, ve, da so preje Poljaki in Nemci živeli v veliko večjem sporazumjenju kot sedaj. Vzrok je bil ta, da smo nemški in poljski, katoliški in protestantski otroci posejali skupno isto šole, kjer so poučevali nemščino in poljščino, bodisi na ljudskih šolah, bodisi na poljski katoliški gimnaziji. Tega so pohajali tudi protestantski Nemci. Nemški starši se niso bali, da bi se tu njihovi otroci posvajali. Na Marijini gimnaziji se berejo v izvestih nemška imena: Annus, Treppmacher, Schmiedicke, Grossmann, Graetz, Fehlan, Bilsch itd. Ta imena so še sedaj znana in vsakdo ve, da so to bili in ostali pošteni, a trdi Nemci. Če bi bilo ostalo pri tem, bi bilo ostalo razmerje med Poljaki in Nemci toliko boljše, kot je v naših dneh. Ko je prišel leta 1840 kralj Friderik Viljem IV. v Kujavien, je pozdravil odnotne kmete po poljski: "Vitam vas moje dsioci!" (Zdravo, deca moja) Poljaki so bili tega veseli." — Razsumnejši izmed poznanskih Nemcev poudarjajo, da vse nemško naselje vanje prav nič ne pomaga. Tudi Friderik Veliki je naselil na Poljsko Bamberžane, pa so postali katoličani in so sedaj najbolj bojeviti in vztrajni Poljaki.

* Filozof pri sodišču.

Nekega berlinskega izročaka je sodišče obtožilo, da je vsled nepravilne vožnje zadel ob električni tramvaj. Vozil je takrat doktorja filozofije in tajnega svetnika, ki so ga tudi pozvali k sodišču za pričo. Filozof je zadel svoje pribevanje: "Izpovedati hočem na posebno zahtevno sodišču dogodke, za katere si pridržim pravico trditi, da so samo subjektivno dokazilni, ker sem mnenja, da človek ni v stanu, dogodek, ki se je nenadoma in brez pričakovanja pred njim odgral, po preteku g. tovega časa tako objektivno, kakor se je res dogodil. Pri neradnih in nepričakovanih dogodkih je človek izpostavljen raznim vplivom ter se mu mešajo predstave, logični sklepi in subjektivno spomina." — V sliko, ki se nikoli ne krije popolnoma s tem, kar se je res zgodilo. Potemtakem mi je mogoče dokazati, da je pred vznikovimi konji vozil biciklist, pa je kodajsi hotel se mu isogniti, zadel v nasproti mu vozeči tramvaj. Jaz sem to kolizijo slutil ter skušal obenem oslabiliti udarec udarca ter sem položaj svojega telesa uredil tako, da bi ne bil ranjen. Zdelo se mi je, da je voznik v sadregi, ali naj prevosi človeka ali sadene v električni tramvaj izbral je ismed dveh manjših sloč. Vsed tega temeljitega dokaza je bil voznik oproščen.

* Odlika. Ravnokar smo zvedeli, da sta deželna »Romulus« in »Remus« na letošnjih razstavah v Parizu in Londonu dobila najvišje odlike.

* Zakaj nosijo vdove črn pajčolan? V starih časih so si vdove v znak žalosti za možem strigle lase. Ker pa so bile že tedaj vkljub žalosti nečimerne, kakor je še dandanes večina žensk, se niso hotele pokazati svetu ostrizene, temuž so si ovijale glavo s črnim pajčolanom. Dandanes si sicer vdove ne strigajo več las, ker bi jim ne dorasli zopet do — druge močitve, a pajčolan so ohranile, bolj zaradi interesantnosti kakor zaradi žalosti.

* Zakaj se pri spuščanju ladje v morje razbije polna steklenica? Pri obredu blagoslova in spuščanja nove ladje v morje razbije kaka deklita polno steklenico vina, da se izlije v morje. To je preostanek barbarskega običaja. Ko so še bogovom žrtvovali, je bil običaj, da so na novi ladji žrtvovali sužnje, najrajši kako mlado deklito. Žrtve so klali nad kljunom ladje, da je kri tekla po ladji v morje.

* Največ ženskih klubov je v Kaliforniji. V tej presrečni državi je namreč 10.000 ženskih klubov, med temi so posebni klubi za slikarice, pesnikinje, dramatičarke, zgodovinarke itd. Sploh čutijo Američanke povsod potrebo, da se medsebojno zblizujejo ter ne živijo le kot kuharice svojih mož, temuž kot njihove tovaršice in sotrudnice pri delu za moralni in materijalni obstanek.

* Brisače. Poročnik N. je imel zelo pozabljivega slugo. Ko je poročnik odzlel na manevre, je zabil službi doma, naj ne pozabi vzeti s seboj brisač. Pa tudi med vajami ga je v vsakem stanovanju pred odhodom opozarjal: "Fric, da ne pozabite vzeti brisač s seboj!" Ko se je poročnik čez mesec dni povrnil v vaj v garnizijo, je vprašal najprej slugo: "Fric, ali ste prinesli brisače domov?" Sluga je z zadovoljnim nasmehom odprl kovčeg ter izločil 30 — tujih brisač ker je iz vsakega prenočišča pobral brisačo.

Književnost.

— "Učiteljski Tovariši".

Štev. 46. Vsebina: Regulacija učiteljskih plač v deželnem zboru kranjskem. — Učiteljsko vprašanje v goriskem dežel. laem zboru. — Začasna regulacija plač kranjskega učitelstva. — Naš novi naučni minister. — Razstava učil v Ljubljani. — Naš denarni zavod. — Svrtažnik sloveštva. — Iz naše organizacije. — Književnost in umetnost. — Vestnik. — Listnica uredništva. — Uradni raspisi učiteljskih služb. — Inserati.

— "Popotnik".

Štev. 11 ima sledečo vsebino: 1 J. Bajak: Pedagoški didaktičke drobtinice. 2 Avguštin Požegar: Vplivi dušnih pretresov pri domači in javni odgoji. 3 Ivan S. g.: N- kaj o zgodovinskem pouku. 4 Dr. K. O. wald: Poezije v slovenski uri (II. Pr. šeren, Slovo od mladosti). 5 Fr. C. bek in M. J. Nerat: Iz l. medn. kong. za šol. higijeno v Nürnbergu l. 1904. 6 Književno poročilo: Novosti. 7 Razgled: Lstak 350. — Pedagoški paberki 351 — Kronika.

— "Slovenski Trgovski Vestnik".

Štev. 11 ima sledečo vsebino: 1. Nove določbe o nedeljskem počitku za Kranjsko. 2. O konkurah. 3. Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko. 4. Pravni pomen trgovskega knjigovodstva. 5. Članom in prijateljem »Slov. trgovskega društva Merkura. 6. Raznoterosti. 7. Društvene vesti 8. Oglasi.

— "Piščalka".

za abstinentne, pivec in pijance prinaša tudi v 5. številki mnogo lepega in podučnega čtiva in je novič pokazala, da je vredna toplega priporočila in podpore. Dodana sta 2 zvezka prevodov lirskih pesmi M. J. Lermontova. — "Novi Akordi". Ravnokar sta izšla dva nova zvezka tega muzikaličnega zbornika, ki ga urejuje dr. Gojmir Krek, izdaja pa knjigotrdice L. Schwenker. Že peto leto izhajajo "Novi Akordi" in prinesli toliko izvršnih, deloma znamenitih skladb, da jim je zagotovljeno jako častno mesto v zgodovini slovenske glasbe so tudi če bi koj nehal izhajati, na kar pa seveda ne misli ni. Nova sešitka ob segata enajst skladb, in sicer: Jos. Prochazka; Iz cikla "Karneval, IV. Quasi Polacca za klavir; Dr. Benj. Ipavec; Pod nebom širnim, mešan zbor; Ivan Nep. pl. Zajc; Erotični napev iz opere "Armida" za en glas in klavir; Emil Ldamič: "Valček" za klavir; Ivan Gerbič: "Rožmarin" za moški zbor; K. Koranski: "Uvelenjo ruži" za en glas in klavir; dr. Benj. Ipavec: "Podoknica" za klavir; Anton Lajovic: "Iskal sem svojih mladih dnij..." za en glas in klavir; Emerik Berov: "Madrigal" za mešan zbor; Emil Adamič: "Res, oženil bi se" za moški zbor; Julij Junek: "Improptu" za klavir. Cena "Novih Akordov" 8 K za leto.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

France Cibašek, posestnik na Klanec, je jezen na Frančiško Koritnik, ker ga ne mara, čeprav ji je svoje ljubezen s tepečem in nevarnim pretekanjem vsiljeval. Tudi mati Koritnikove se je pridružila mnenju svoje hčere; zato je Cibašek sklenil se maščevati nad obema. Grozil jima je s požigom in siloma odpiral vrata spalne sobe Frančiške Koritnik; ker se mu pa ni posrečilo, je grozil, da bo razbil vrata, in ko bo prišel notri, bo ona morala crkniti; jo je tudi osuval z obuto ного in razbil šipo pri njene spalnice oknu. Za vsa ta junaštva je bil obsojen na 6 mesecev težke ječe.

Jožef Perko, premogokop v Toplicah, je bil jezen na steklarje, zlasti na Rudolfa Schallerja, Jožefa Plevnika in Rudolfa Rancingarja. Dne 13. oktobra je v tovarniški restavraciji v Toplicah grozil, da ne sme nobeden steklar v restavracijo, kadar bo on notri. Gostilničarju je zagrozil, da mora iti restavracija v zrak, da bo njega ubil in mu čreva izpustil, da se ne boji, čeprav pride 18 žandarjev. Perko je bil že trikrat predkaznovan; bil je obsojen na 8 mesecev težke ječe.

Fantje: Franc Kranjc, Franc Martinčič, Janez Petrovčič, Janez Škof in Janez Baraga iz Dolenje vasi, so vračajoč se iz Marije Štrekeljnov gostilne, napadli in s kolmi pretepli pred Udovičovo hišo sedečega posestnika Franceta Urbasa ter ga težko telesno poškodovali. Dobili so: Kranjc 6, Martinčič 2 Petrovčič 3, Škof 2 meseca in Baraga 6 tednov ječe.

Janez Terček iz Bleda je bil gostilničar v baraki Jožefa Azmana in je prišel v konkurz. Glavna krivda njegove nesreče je bila ta, ker je slabo nesla gostilničarska obrt ter da so mu delavci ušli z dolgovi. Obsojen je bil na 1 teden zapora.

Martin Fink, delavec v Ljubljani, je vzel gnojne vile blapen Jožetu Urhu, s katerim je imel on in njegovi tovariši prepri zaradi neklih peres. Ker so pa fantje zapodili Urha v beg, je prišel nazaj z vilami, da bi se maščeval; a tudi sedaj jo je skupil. Ta rabuka se je vršila v nedeljo dne 15. oktobra t. l. na Dunajski cesti pred hišo užitiškega paznika Aleša Lukmana. Le-ta je med fanti posredoval in jih miril, toda Fink, razburjen, da mu je Urh ušel, je naskočil z vilami paznika in mu zagrozil z besedami: „ti prokleti blajtar moraš crkniti!“ — udaril ga je s tem orodjem po desni roki in ko je skočil v barako, je tolkel z vilami po vratih ter pri tem ubil dve šipi. Lukman je bil v točki zadregi, da je streljal z revolverjem skozi okno na napadalec. Ker je pa Fink vzel temu ponavljal svoje početje in je grozil, se ga je Lukman zbal, poskočil s svojo hčerjo skozi zadnje okno ter zbežal v mesto. Fink je bil obsojen na 3 mesece težke ječe.

Anton Globokar, posestnik v Rudniku, jako kruto postopa s svojo ženo. Njegova tašča Marjeta Štrunkelj, svak Andrej in svakinja Jožeta Štrunkelj se zavzemajo za njegovo ženo. In to je jezilo Globokarja, da je nekoč skočil na njivi z gnojnimi vilami proti svaku, grozeč mu, kakor bi ga hotel ubiti, da za njega ni nobene postave, ker se nobenega ne boji. Nato je skočil proti svakinji ter je tik nje zasadi vil v zemljo rekoč: „Le še enkrat tako naredi, pa ti je gotova smrt, a ne samo tvoja, marveč tudi več drugih.“ Dne 9. oktobra t. l. zvečer je pred hišo svoje tašče, kamor je žena zbežala, grozil, da mu nič ni, če nocoj kake tri ubije. Drugo jutro se je jel zopet prepirati s svojo ženo, vzel je nož, potegnil ob rob mize, rekoč: ga moram nabrusiti, zdaj te mora hudič vzeti, moram te zaklati. Nato so prišli orožniki in ga hoteli ukleniti, a Globokar se jim je s tako silo uprl, da se je moralo rabiti orožje. Med aretovanjem ju je obkladal z najgostejšimi psovskami. Obsojen je bil na 7 mesecev težke ječe.

Telefonska in brzojavna poročila.

Idrija 18. novembra. Poljedelsko ministrstvo je idrijskemu učitelstvu odbilo draginjske doklade.

Dunaj 18. novembra. Socijaldemokratska stranka je sklenila definitivno, da priredi 28. t. m. veliko demonstracijo v prilog volilni pravici pred parlamentom. Delavstvo bo v sprevedu stopalo pred državni zbor; na čelu spreveda bo deputacija, ki bo nesla spomenico o potrebi volilne reforme ministrskemu predsedniku baronu Gautschu in predsedniku

državnega zbora grofu Vettru. Pred začetkom seje ob enajstih se bo delavstvo mirno razšlo. Listi bodo popoldne izšli kakor navadno.

Praga 18. novembra. Češka agrarna stranka je sprejela v svoj program zahtevo po splošni volilni pravici, želi pa, da se mestne in kmetijske kurije pridruže

Lvov 18. novembra. Listi poročajo, da namerava vlada v slučaju, da se uvede splošna volilna pravica, priznati Galiciji 90 do 95 državnoborskih mandatov.

Budapešta 18. novembra. V Košicah je sklical novi veliki župan prof. Pongracz komitatno sejo, da položi prisego. Prišel pa ni izmed 325 odbornikov noben, pač pa sta pred zbornico stala dva pandurja z golima sabljama ter nista pustila vel župana v zbornico. Prišlo je 140 orožnikov, ki so s silo odstranili pandurja.

Bud mpešta 18. novembra. Trije ministrski uradniki so došli danes k municipiju in skontirali blagajno Govori se, da namerava vlada vse one davke, ki so prostovoljno plačani, a jim municipiji ne izroče vladi, konfiscirati. Vlada je sklenila, da bo ustavila vse subvencije, ki jih je dosedaj izplačevala komitatom.

Belgrad 18. novembra. Srbski časnikarji so imeli shod, na katerem so izrazili svoje obžalovanje, da niso bili povabljeni na kongres jugoslov. književnikov in časnikarjev, ter sklenili, da bodo vse storili, da se v bodoče ne bo več kaj takšnega prigodilo. Časnikarji se udeležijo prve seje korporativno, podajo primerno resolucijo, potem pa odidejo.

Sofija 18. novembra. Centralni in vrhovni makedonski odbor, ki sta se dosedaj ljuto med sabo pobijala, sta se združila. Izdelan je nov program, kateremu ste se podvrgli obe stranki.

Carigrad 18. novembra. Grška zbornica je sklicana na dan 4. decembra k izrednemu zasedanju. Govori se, da zaradi napetih razmer z Rumunijo.

Petrograd 18. novembra. General Kuropatkin in bivši namestnik na Daljnem Vztoku Aleksejev sta odpotovala v Pariz, kjer ostaneta dlje časa. General Kuropatkin namerava spisati obširno delo o vojni na Daljnem Vztoku.

Petrograd 18. novembra. Anglija, Italija in Zedinjene države so po svojih zastopnikih posredovale v prilog ruskim Ždom.

Petrograd 18. novembra. V Moskvi in Baku so bili shodi vajakov in orožnikov, ki so sprejeli resolucijo vrhovnega štrajkarskega odbora.

Petrograd 18. novembra. Nekateri listi poročajo, da namerava grof Vitte odstopiti, ker je bolan, in da se v Petrogradu proglasi obsedno stanje Vse te vesti so od kraja do konca izmišljene.

Petrograd 18. novembra. Govori se, da bo imenovan veliki knez Nikolaj Nikolajevič za diktatorja. Čuje se, da so imeli častniki shod, na katerem so sklenili, da se ne bodo na noben način pokorili ukazom višje oblasti, ako bi ta zahtevala, da bi se streljalo na ljudstvo.

Varšava 18. novembra. Na neki kozaški prapor so neznani storilci vrgli bombo, ki pa ni eksplodirala. Kozaki so nato na množico streljali in nevarno ranili štiri osebe. Generalni guverner je ukazal, da se zapro vsa gledišča.

Kodanj 18. novembra. Kralj Karel dospe v Kristijanijo v soboto 25. t. m.

Berolin 18. novembra. Iz Petrograda se poroča: Stavkarski odbor je imel sejo, pri kateri so referenti poročali o položaju v posameznih gubernijah. Odbor je dal tiskati oklice na armado, v katerih se vojaštvo pozivlja, naj se

pridruži revolucionarjem. Stavca, ki so ta oklic stavili, je policija aretirala, a jih je kasneje zopet izpustila.

Kristijanija 18. novembra. Pri volitvi kralja je glasovalo za princa Karla danskega okrog 260.000 državljanov, proti pa okrog 62.000 oseb.

Gospodarstvo.

Tržno poročilo.

Trajno in skrajno neugodno vreme je vzbudilo že marsikatero bojazen in provzročilo znatne poviške cen različnih pridelkov. Žitni trg stoji popolnoma pod vplivom vremena. Vedna moča na sebi provzroča na pridelkih te in one vrste škodo, ovira pa še poleg tega normalen razvoj trgovine. Iz Ogrske so izostali domalega vsi izvozi, ker pri popolnoma neoprahni cestah ni mogoče dovažati blaga iz dežele do postaj. Vzpričo tega dejstva je naravno, da potrebuje konzum blago toliko nujneje, kolikor manj ga prihaja na trg — neposredna posledica temu je podraženje razpoložnega blaga. Poslednje pospešuje pa še bojazen za prihodnjo letino, ker je vreme vse prej nego ugodno za razvoj vsejanih semen.

Pšenica ima zadosti povoda, da bi se dvignila, je pa to otežkočeno, ker pogajanje nima posebnega pomena, če ni razpoložljivega blaga. Aprilov kurz pa ostaja v celem neizpremenjen, ker nima nikakega stika z efektivno ceno in bi slednja vsled zastanka blaga na domovih morala prej pritiskati na aprilov kurz.

Koruzi drvi vedno višje in namerava menda doseči ceno pšenice. Zroči po vzrokih, moramo vpoštevati popolni lanski izostanek na Ogrskem, prepoved izvoza iz Rumunije in možni uvoz iz Argentine le pri visokih cenah. Poleg tega pa postaja konzum koruze od leta do leta večji, kajti kot krma je stopila koruza na drugo mesto, prvo zavzema kot produkt za tovarniške izdelke.

Oves je menda popolnoma zgrešil tir normalnosti in tira cene s tako vehementno kvišku, da onemogočuje večje razum najpotrebnejše nakupe. Ker pa so slednji obsežni, dovozi pa najomejnejši — je opravičeno dviganje vsaj na tej podlagi deloma.

Moka se vzpričo slabega konzuma, ki ima pa svoj izvor zopet v slabem vremenu, klanja manjšim limitom, le da se zaloge preveč ne nagromadijo.

Sladkor je tekom tedna cene za surovino znatno ojačil, vsled česar so na trgu se porajajoče rafinerije cene dvignile za približno 1/2 do 3/4 krone.

Petrolej notira neizpremenjeno. Novih poviškov se je nadejati okrog 25. t. m. ali celo šele 1. decembra t. l. Rafinerije so sprožile akcijo, da bodo tudi glede nakupa barel postopale enotno ter cene za le te v kratkem skrčile, kar se pri sedanjih razmerah res lahko uresniči.

Olje je vsled novih poročil o zopetnem znatnem povišku carine s 1. marcem 1906 znatno poskočilo. Pri pomniti pa imamo k temu, da je bila letina izborna, odločilni faktorji pa o povišku carine tudi ničesar ne vedo. Amerika brezdvomno ne bo dovolila, da bi Avstrija carino na olje povišala, sicer bi gotovo prišla z represalijami na predmete, katere Avstrija izvažava v Ameriko. Po našem mnenju, katero smo že enkrat izrazili, se gre glede carine na olje le pri vovu — nepomorskem, ter bomo vkljub povišku carine za blago, ki pride iz Amerike ali Anglije, bržčas plačevali dosedanje carino.

Riž tendira zopet trdno in dviga joče. O prihodnji letini nedostaje domalega slehernega poročila, če pa pridejo kaka obširnejša, glase se slabo, zbog tega bomo imeli najbrže v prihodnji perijodi jako visoke cene, to pa tem bolj, ker nameravajo mlini napraviti kartel, o čemer se že splošno govori. Ob sebi razumljivo je, da bo od tega časa tudi skrob cene znatno dvignil.

Kava neizpremenjeno kakor prejšnji teden.

Špirit tendira za resnično rektificirano bouquet blago zelo trdno. Melasse špirit, ki za izdelovanje žganja ni prikladen, je ceneji, vendar pa se kupci vsled povedanega nakupov vzdržujejo.

Narodovo zdravilo. Tako se sme imenovati bolesti utešajoče, mišice in živce krepčujoče, kot mazilo dobro znano „Mollovo francosko žganje in sol“, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici K 1-90. Po poštnem povzetju razpoložilo to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJ, Tuchlauben 9. V zaloga po dešeli je izredno satevati MOLL-ov prepat, zasnovan s varstveno znamko in podpisom. 2 7-15

Foulard-svila

po 65 kr. do gl. 3-70 meter sa bluze in obleke. Franko in še carinjane se pošilja na dom. Bogata izbira vzorov se pošlje s prvo pošto. Tevarna za svilu Memmeberg, Zürich. 2 61-5

3417-2
najboljši čaj sveta.

Pasite na RUSKO carinsko banderolo originalnih savitkov in na varstveno znamko K & C.

Učinek presenetljiv. Ob pričetku nahoda skoro nezmotljiv uspeh. 3507-6

Cena lepa svetloba brez instalacije in nevarnosti. Poraba 1 1/4 kr. na uro. 2252 18

Po vseh kulturnih državah registrirana. Na drobno ne prodajava. LEVOVA ZNAMKA. M. Joss & Löwenstein. c. in kr. dvorna dobavitelja PRAGA. Protin revmatske bolečine samo 781-8. mazilo ZOLTÁN! Tako pristno dobro sredstvo za vdrčenje se dobva po vseh večjih lekarnah po 2 K. — Po pošti razpoložila lekarna Zoltán v Buda-Pešti. Dunajska zaloga: dvorna lekarna, I., Hofburg.

VITA. Prirodna rudninska voda. Najčišč. natronski vrec.

Po zdravniških priznanjih odlične zdravilne moči pri: obolenostih menjavanja snovi, diabetes, preobili skalnični kislini, boleznih mehurja in ledvic, katarjih sopol, prebavil. Glavna zaloga v Ljubljani pri Mihaelu Kastnerju. Dobi se tudi v lekarnah in drogerijah. 2449-11

Zdravilski konjak. zajamčeno pristni vinski destilat pod stalnim kemiškim nadzorstvom. Destilerija Camis & Stock. Tret-Barkovlje. 1/2 steklenica K 6- — 1/2 steklenica K 2-60. — Na prodaj v boljših trgovinah. 95. Kožuhovina. za gospode in dame v najbogatejši in največji izbiri. LEOPOLD KLEIN. DUNAJ, I., 3013 17. Dominikanerbastei 19. Najboljše in najcenejše nakupovališče za damske plašče, žakete in moške kožuhe. Ilustrirani katalogi gratis in franko.

Proti zobobolu in gnilobi zob. Izborna deluje dobro znana antiseptična Melusine ustna in zobna voda. ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 steklenica z navodom 1 K. Blagorodnemu gospodu M. Levstiku, lekarnarju v Ljubljani. Vaša izborna Melusine ustna in zobna voda je najboljšo sredstvo zoper zobobol, odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je neprekosljiv pripomoček proti gnilobi zob, zato jo vsakemu najtopleje priporočam. Obenem pa prosim, pošljite še 3 steklenice Melus. ustne in zobne vo e. Dovolim, da to javno oznanite, ker je res hvale vredno. Leopold Gangl, mestni tajnik. Metlika, 24. aprila 1905. Dež. lekarna Mil. Leusteka v Ljubljani, Rasljava cesta št. 1 poleg novozgrajenega Fran Jožetovega imbil. mostu 22-45

Darila. Upravištvu našega lista so poslali: Družbi sv. Cirila in Metoda: Gospica Mikuževa v Ljubljani dala 11 K, katere je dobila kot odkodnino za prodajanje razglednic. — Slavno omizje pri Slaparu v Lukovici, poslalo 5 K kot prebitek za prodanega petelina na dan sv. Martina. Nabral „ma“ Krašovec. — Skupaj 15 K. — Hvala lepa Živelj darovalci in nabiralci! Za učiteljski konvikt: Gospod Dragotin Harmel iz Idrije, poslal K 25 06 nabranih na fantovskem večeru g. J. Bajžljaja, telovadnega učitelja na mestni višji realki. — Skupaj K 25 06. — Srčna hvala! Svoto smo izročili g. Dimniku.

Javna zahvala. V dobi mojega duševnega in telesnega trpljenja ko sem bil zaboljen s c. kr. bajonetom, in so me zdravili v deželni bolnici v Ljubljani, so mi gg. zdravniki, usmiljene sestre in posebno še častite ljubljanske Slovenke — premnogih nisem poznal — kakor tudi moji dobri prijatelji iz domačega kraja izkazovali mnogo nepozabljenih dobrot in izrazov sočutja. Vsem tem blagim ljudem, posebno preblagorodni gospe dr. Tavčarjevi se ganjenim srcem zahvalujem ter jim ključem: Tega ne bodem nikdar pozabil! Našega župnika, g. Berčeta naj pa pozivi Bog, v zaščenoje vsem njegovim prijateljem. V Sori, dne 16. novembra 1905.

Ivan Luštrik, vulgo Starman. Umrl so v Ljubljani: Dne 13. novembra. Fran in Ivan Ilov, strugarjeva sina, 8 ur, Opekarska cesta 10. Življenske slabosti. — Viljem Kralj, strojevodja sin, 5 let, Hranilniška cesta 9. Pljučnica. — Rudolf Rotter, umir davkar, 66 let, Bleiweisova cesta 1. Črevesna stenoz. Dne 14. novembra. Emilija Škrinjar, kurjačeva hči, 19 let, Soteska 10. Jetika. Dne 15. novembra. Josip Fortuna, delavec, 79 let, Karlovska cesta 7. Ostarelost. V deželni bolnici: Dne 12. novembra. Alojzij Novak, gošta, 18 let. Jetika. Dne 13. novembra. Ana Slabe, mestna uboga, 74 let. Carcinoma intest. — Mario Dali, tu, Solar, 10 let. Osteo mylitis acuta. Dne 14. novembra. Franja Jusek, učenka, 12 let. Coxitis tubercul. V hiralnici: Dne 13. novembra. Ivan Jaklič, delavec, 58 let. Vodenica. Dne 14. novembra. Marija Bohle, delavka, 42 let. Dementia epileptica.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dan. borse 17. novembra 1905.

Malobencni papirji.	Dinar.	Blage.
4% majeva renta	99.70	99.90
4% srebrna renta	99.60	99.80
4% avstr. krona renta	99.80	100.00
4% zlat	117.90	118.10
4% ogrska krona	95.05	95.25
4% zlat	113.65	113.85
4% posojilo dežele Kranjske	99.50	101.00
4% posojilo mesta Spiljet	100.60	101.60
4% Zadar	100.00	100.00
4% bon. here. žel. pos. 1903	100.50	101.50
4% češka. dež. banka k. o.	99.75	100.00
4% zlat	99.75	100.05
4% zlat. nima gal. d. hip. b.	100.40	101.40
4% pešt. kom. k. o.	100.00	100.00
4% 10% pr.	100.05	100.00
4% zlat. pisma Inuerst. hr.	100.50	101.50
4% ogrska cen.	100.00	100.00
4% dež. ar.	100.00	100.00
4% z. pis. ogr. hip. ban.	100.00	100.00
4% obl. ogr. lokalnih železnice d. dr.	95.50	100.50
4% obl. češke ind. banke	100.25	101.25
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	99.90	100.00
4% prior. dol. žel.	99.50	100.00
4% juž. žel. kup. 1/2%	314.35	316.35
4% avst. pos. na žel. p. o.	100.70	101.70

Srebrne.	1904/5.	1905/6.
Breške ed. l. 1860/1	190.45	192.45
1864	298.50	300.50
1864	160.00	162.00
1864	299.00	301.00
1864	298.00	300.00
1864	262.00	264.00
1864	101.00	103.00
1864	147.15	149.15
1864	24.90	26.90
1864	472.00	480.00
1864	79.00	81.00
1864	91.00	93.00
1864	64.00	66.00
1864	53.00	55.00
1864	33.50	35.50
1864	60.00	62.00
1864	72.00	74.00
1864	29.00	31.00

Deležnice.	1904/5.	1905/6.
Južne železnice	119.75	120.75
Državne železnice	867.25	868.25
Avstr.-ogrsko bančne dolžnice	1437.00	1438.00
Avstr. kreditne banke	67.50	67.50
Ogrske	779.00	780.00
Živnostenske	247.00	248.00
Premogovkop v Mesta (Brška)	678.00	679.00
Alpske montan	530.25	531.25
Prške žel. ind. dr.	2624.00	2625.00
Stma-Murány	529.60	530.60
Trboviške prem. družbe	288.00	289.00
Avstr. orožne tov. družbe	583.00	584.00
Češke sladkorne družbe	155.00	156.00

Valute.	1904/5.	1905/6.
0. kr. seklin	11.49	11.57
20 franki	19.00	19.08
20 marke	23.47	23.55
Severozlata	13.98	14.06
Marka	117.47	117.67
Laški bankovci	95.60	95.80
Subli	153.50	154.25
Delarji	4.68	4.70

Žitne cene v Budimpešti.	1904/5.	1905/6.
Pšenica za april 1906	100	17.20
RZ	100	14.32
Koruz	100	13.92
Oves	100	14.42

GISSHUBLER

**naravna
alkalična kislina**

ki se rabi uspešno sama ali z gorkim
mlekom pomešana.

Ima miloraztopljivi, osvežujoči in pomir-
jujoči učinek, posebno pospešuje razsli-
zenje ter je v takih slučajih poznata kot
jako dobro zdravilo. 3891-6

Srednja večernja temperatura: 0.4; norma: 3.2. Padavina v mm 13.5.	1904/5.	1905/6.
--	---------	---------

Proti kataru

sapnih organov, kašlju, nahodu, hripavosti in vratnih boleznih zdravnik opozarja na

MATTONIJEV.

GISSHÜBLER

alkalična kislina

ki se rabi uspešno sama ali z gorkim mlekom pomešana.

Ima miloraztopljivi, osvežujoči in pomirjujoči učinek, posebno pospešuje razliti zenje ter je v takih slučajih poznata kot jako dobro zdravilo. 3891-6

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju in Petru Lassenik-u in v vseh lekarnah, večjih specerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah

Ravnokar je izšla

KORISTKA.

Povest iz gledaliških krogov ljubljanskih v poluprteklem času.

(Ponatis iz „Slov. Naroda“.)

Ta povest je jako zanimiva ter izbornopisuje dogodke neke koristke izza časa Mondheimovega gledališkega ravnateljstva.

Cena broširano 80 v., po pošti 1 K.

Dobi se v knjigarni

L. SCHWENTNER v Ljubljani

Prešernove ulice.

Poslano.

Gg. trgovcem in obrtnikom

vljadno naznanjam,

da imam v zalogi še nekaj tisoč ličnih

reklamnih

skladnih koledarjev.

Koledar je kot pripravno novoletno darilo jako priljubljen in ker je na njem vtisnjena tudi firma, je to izvrstna vselotna reklama.

Pri naročilu od 25 komadov naprej se vtisne firma brezplačno.

Cene so izredno nizke in jih na zahtevo rad dopošljem. 3717-1

Veliki stenski koledar

za urade, šole, pisarne itd. po 60 vin.

Velika zaloga

božičnih

in

novoletnih razglednic.

Ivan Bonač

trgovina s papirjem

v Ljubljani.

Trezen in zanesljiv

mašinst

blagajna

izučen ključavničar, sprejme se takoj na parni žagi na deželi. 3716-1

Ponudbe na upravnistvo „Slov. N.“

Pod prav ugodnimi pogoji se prodajastroj za sodavico

in steklenice.

Kje — pove upravnistvo „Slov. Naroda“. 3703-1

Prijetno stanovanje

z dvema sobama in kuhinjo se odda pri dolenski mitnici „pri Ribiču“ v i. nadstropju.

Več se poizve ravnotam. 3704-1

Lepo, suho in prostorno

skladišče

v mestu in hlev za več konj se takoj odda v najem.

Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“. 3702-1

Akviziterji

se sprejmo za jako dobro uvedeno zavarovalnico za življenje pod zelo ugodnimi pogoji. 3714-1

Predstaviti se je od 9.—11. ure dopoldne v Gosposkih ulicah št. 15, v pisarni na levo.

Naznanilo.

Podpisani vljadno naznanjam, da sem svojo gostilno „na Pošti“ že oddal v najem. 3713-1

Vik. pl. Wurzbach

Gradec pri Litiji.

Naprodaj imam do 25. novembra 15 vagonov

3680

brezovega lesa

od 8 do 40 cm debelega.

Lovro Pristavc v Kranju.

V večjem trgu na Dolenjskem, blizu velike železniške postaje, se daje takoj v najem dobro idoča stara

trgovina.

Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“. 3720-1

Sprejme se takoj marljiv in krepek

deček

za pekarsko obrt pri 3701

Anton Glazeju

Zalokarjeve ulice šte. 11.

V najem se da na potoku Bolska v lepi Savinski dolini ob glav. cesti ležeči

mlin

na tri tečaje. Poleg mlina je sadni vrt in posetve za 3 mernike.

Več pove Ivan Blatnik na Ločici pri Vranskem. 3369-3

Manufakturna

trgovina

se zaradi družega podjetja pod ugodnimi pogoji takoj prodaj. 3408-9

Natačneje pove Franc Dolenc v Ljubljani, Stari trg št. 1.

Hiša na prodaj.

Hiša šte. 18 v Hradeckega vasi z vsemi tja spadajočimi zemljišči se pod posebno ugodnimi pogoji prodaj.

Več se poizve pri gospodu J. Slobodniku na Bregu št. 8 pri „Metliškem vinu“. 3518-6

Želi se kupiti srednje velika

blagajna

rajši večja nego manjša, nova ali rabljena, ki je varna pred ognjem in tatovi ter se še dobro zapira. Prosi se naznaniti najnižjo ceno pod „Blagajna“ poste restante, Ljubljana, glavna pošta. 3700-1

Uradno dovoljena že 15 let obstoječa

najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX

Gosposke ulice št. 6 3712

Išče najino:

5 boljših sobaric za Ljubljano, Gorico, Reko, Trst, Pulj; 4 dobre kuharice (tudi v častniške ročevine, sluga v hiši); kuh. dekle za večjo graščinsko hišo; brhko, spretno natakarico za hotel, jako dober zaslužek; sluga za grofovsko hišo: več pestunij in 5-6 deklet za vse.

Zunanjim dopisom je priložiti znamko za odgovor.

„Romulus“

napol svilnat dežnik s pristnim v blago vtkanim napisom „Romulus“. 3664-29

„Remus“

dežnik iz čiste svile, popolnoma neotežene. Pristen samo z napisom „Remus“, vtkanim v blago.

Ceno, elegantno, lahko, nepremočljivo. Se ne trga po gubah.

Odlikovana z najvišjimi odlikami v Londonu in Parizu 1905.

V Ljubljani jih prodaja samo Josip Vidmar, izdeovalec dežnikov, Stari trg.

Tamkaj tudi preoblačijo dežnike z blagom „Romulus“ in „Remus“.

Pravkar izšlo:

Janez Trdina.

Verske bajke, stare in nove.

Bajke in povesti o Gorjancih.

Zbranih spisov knjiga 2. 23-124

Ko je bil začel Trdina v 1. letniku „Ljubljanskega Zvona“ 1. 1881. pričevati svoje bajke in povesti, je ostrmel slovenski svet nad bogato zakladnico domišljije naroda, bivajočega ob dolenskih Gorjancih, začudil pa se je tudi nad obliko, v kakršni jih je pisatelj podajal. Snov, slog, jezik, vse je bilo pristno narodno. Nabirajoč narodno blago in priobčujoč ga širšemu svetu, ponarodnel je pisatelj sam

Trdinove spise priporočamo z mirno vestjo kot najlepši književni dar, in sicer:

„Bahovi huzarji in Iliri“ broš. 3 K, s poštnino 3 K 20 v. eleg. vez. 4 K 50 h. s poštnino 4 K 70 h.

Verske bajke in Bajke in povesti o Gorjancih. I. broš. 2 K, s poštnino 2 K 10 h. eleg. vez. 3 K 20 h. s poštnino 3 K 40 h.

Dobiva se v založništvu

Lav. Schwentnerja

v Ljubljani

Prešernove ulice 3.

„SLOVENSKI NAROD“

se prodaja v posameznih izvodih po 10 vin. v sledečih trafikah:

Ljubljana:

Bizjak I., Vodmat, Bohoričeve ulice št. 10.

Blažnik L., Stari trg št. 12.

Blaž M., Dunajska cesta št. 14.

Dolenc H., južni kolodvor.

Elsner M., Kopitarjeve ulice 1.

Fuchs H., Marije Terezije cesta, nasproti Kolizeja.

Hinner Alojzija, hotel „Union“.

Kanc A., sv. Petra cesta št. 14.

Kos I., Kolodvorske ulice št. 26.

Košir Julija, Hilserjeve ulice št. 12.

Kristan Iv., Resljeva cesta 24.

Kustrin A., Breg št. 6.

Kušar J., sv. Petra cesta št. 52.

Meglič J., Prešernove ulice št. 52.

Mrzlikar A., Sodnijske ulice št. 4.

Pichlar I., Kongresni trg št. 3.

Sever M., Gosposke ulice št. 12.

Sušnik J., Rimska cesta št. 18.

Svatek J., Mestni trg št. 25.

Šešark F., Šelenburgove ulice št. 1.

Tenente R., Gradaške ulice št. 10.

Velkovich A., Sv. Jakoba trg 8.

Šiška:

Favai M., Spodnja Šiška pri kolodvoru.

Lavrenčič M., trgovec v Šiški.

Glince pri Ljubljani:

Traun Janko, trgovec.

Kamnik:

Ažman Marija, trafika.

Škofja Loka:

Zigon Matej, trgovina in trafika na Glavnem trgu št. 34.

Kranj:

Florian Karl, knjigotržec.

Radovljica:

Homan Oton, trgovec.

Zgoše, Begunje pri Lescan:

Jagodic Matija, posestnik, trgovec in gostilničar.

Lesce (v bufetu na kolodvoru):

Legat Ivan, gostilničar in posestnik.

Bled:

Pretnar Ivan, trgovec.

Hrušica (Gorenjsko):

Podpac Štefan.

Bohinjska Bistrica:

Grobotek Mijo, trgovec.

Jesenice:

Mesar J., posest. in gostilničar.

Sodražica:

Moro Peter, trgovec.

Ribnica:

Lovšin Ivan, trgovec.

Novo mesto:

Kos Josip, knjigovez.

Boštanj pri Radni:

Dermelj Alojzij, posestnik in trafikant.

Krško:

Stanzer Henrik, trgovec.

Raka pri Krškem:

Varšek Ivan, trgovec.

Vrhnika:

Gostilna Mantua (Fran Dolenc).

Logatec:

Japel Makso, trgovec.

Črni vrh nad Idrijo:

Lampe Ivan, trgovec.

Cerknica:

Kravanja Anton, trafikant in trgovec;

Pogačnik Alojzij, trgovec;

Popovič Janko, trgovec;

Werli Karolina, trafikantinja.

Begunje pri Cirknici:

Stergulec Ivan, hišna št. 31.

Starigr pri Ložu:

Benčina Ivan, posestnik, gostilničar in trgovec.

Postojna:

Marinšek Jakob, prodajalec.

St. Peter na Krasu:

Novak A., na kolodvoru juž. želez.

Ilirska Bistrica:

Tomšič Roza, trgovka

Senožeče:

Zelen Ant., gostilničar in trafikant

Komen pri Nabrežini:

Lucija od Švara, trafika.

Zidani most:

Peterman Mary, trafika na kolodvoru.

Celje:

Miklauc Marija, trafika v „Narodnem domu“.

Maribor:

Krapek H., trgovec s papirjem.

Celovec.

Sowa Josip, časopisni biró.

Gorica:

Gabršek A., knjigotržnica.

Kvebelj Peter, Kapucinska ul. 1.

Leban Tereza, Corso G. Verdi št. 21.

Rauniak Marija, trafika na kolodvoru.

Sluga Marija, Via Corno št. 22.

Schwarz Josip, trafika, Šolska ulica št. 2 (via scuole 2)

Trst:

Bevk M., Piazza Barriera vecchia (vogal ulice Bosco št. 1).

Lavrenčič Mihael, Piazza Caserma št. 1.

Majcen M., ulica Miramare št. 1.

Stanič Stj., ulica Molin piccolo št. 8.

Opatila:

Tomašič Anton, trafikant.

Pulj:

Schütz Marija, trafika na postaji državnega kolodvora

Reka:

Časopisni biró „Globus“, via Adamich št. 2.

Degan Peter, časopisni biró

Potošnjak A., Via del Molo.

Sikič Gjural, trgovec, via Andrassy št. 7.

Dunaj:

Hočevar Helena, trafikantinja, VIII. Alserstrasse št. 9.

Ali se moremo ubraniti

pljučnih bolezni?

Za provzočitelje pljučnih bolezni so spoznali tuberkulske bacile, ki jih nahajamo povsod, kjer je kaj jetičnih bolnikov, v zraku in v cestnem prahu, in ki jim ne moremo zapreti vrat. Vkljub temu, da skoro vsak človek vdihava s cestnim prahom te bacile, ne obole vsi ljudje, ker na srečo človeški organizem ob normalnih razmerah bolezenske kali, ki se vrinejo v truplo, uniči z uspešnimi snovmi, obseženimi v bronhijalnih (pljučnih) žlezah. Samo kjer te žleze oslabe, se zasnuje bolezen in čim so znameniti strokovnjaki to spoznali, so vedeli takoj, da je treba z jačenjem bronhijalnih žlez zaježiti bolezenskim kalem pot. Zato zapisujejo v novjšem času bolnim na pljučih 449 10

dr. Hoffmanna Glandulén,

ki obsega uspešno iz bronhijalnih žlez zdravih živali pripravljeno snov in tako z umetnim dovajanjem bolezenske kali uničujočih snovi podpira prirodno zdravilno moč telesa. Zdravniki, ki svojim bolnikom zapisujejo Glandulén, so opazili na njih, da se jim množi slast do jedi, loteva se jih boljša volja, telesne moči se večajo, naraste pa tudi teža, kašelj pojenja, izmekči se razpuščajo, ponočno potenje izginja, izkratka: zdravje se obrača na boljše. Priporočamo torej, da ne pozabite poizkusiti Glandulénovih tablet.

Tako pišejo:

Gospod dr. Braun iz Herbestina. — — — — — Vaše Glandulénove tablete sem rabil z zelo ugodnim uspehom proti trdovratni hripavosti in kašlju. Neugodni postanski znaki se niso pokazali nikdar. Rabil jih bom zopet v podobnih slučajih in jih gg. kolegom lahko priporočam najtopleje.

Gospod dr. Ferd. Kohn iz Grahovega. — — — — — Uspehi, ki sem jih dosegel z Vašim preparatom so izvrstni in lahko te preparate na podlagi večletnih izkušenj z njim najtopleje priporočam vsem, ki bolehalo na pljučih.

Gospod dr. Fraenkel z Dunaja. — — — — — Zapisujem v svoji zelo obsežni praksi že izza 6 let Vaš Glandulén, zlasti pogosto pri kroničnih boleznih sopl in sem dosegel pri veliki večini slučajev izvrstne uspehe.

Glandulén izdeluje kem. tvornica dr. Hofmanna nasl. v Meerane na Saškem in se dobiva po zdravniškem nakazilu po lekarnah in v zalogi B. Fragnerja lekarnik c. in kr. dvorni dobavitelj v Pragi, 203—III, v steklenicah za 100 tablet po K 5.50; 50 tablet po K 3.—. Natančne brošure o zdravilni metodi s poročili zdravnikov in ozdravelih bolnikov razpošilja tovarna na zahtevo gratis in franko.

Gostilna in prodajalna

v lepem industrijskem kraju ob železnici
se da v najem.

Kje, pove upravništvo „Slovenskega
Naroda“.

Trgovina z usnjem
Jos. Seunig v Ljubljani

sprejme z januarjem 1906

trgovskega pomočnika

je stroke pod ugodnimi pogoji; obenem
sprejme tudi

učenca.

Večja špecerijška trgovina na deželi
išče za svojo trgovino

deklico

kot učenke v starosti 16-18 let, iz
poštene hiše ter zmožno slovenskega in
nemškega jezika.

Ponudbe sprejema uprav. „Slov.
Naroda“.

V najem se išče s 15. novembrom

stanovanje

obstoječe iz ene velike ali dveh manjših
sob, predsobe in kuhinje v visokem
parterju ali v I. nadstropju kake mo-
derne hiše. — Ponudbe na domo-
bransko pehotno brigado, Stari
trg št. 30.

BRATA EBERL

Ustanovljena leta 1842.

ČRKOŠLIKAJA, SLIKARJA

NAFISOV IN GRBOV

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6.

Igriške ulice št. 6.

Telefon št. 154.

Perje

za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

F. HITI

Pred škofijo št. 20.

Znanja naročila se točno izvršujejo.

GOESSKA PIVARNA.

Jutri, v nedeljo, 19. novembra

zajtrkovalni

večerni

KONCERT

„šramel-godbe“.

Začetek ob 10. dopoldne.

Začetek ob 7. zvečer.

Obakrat vstop prost, brez pobiranja ob navadnih cenah.

Obakrat vstop prost, brez pobiranja ob navadnih cenah.

Otvoritev trgovine.

Usojam si vdano javljati, da sem

otvoril

na Mestnem trgu št. 17

(Kendova hiša.)

moderno opremljeno

trgovino z dragotinami in urami

in opozarjam najljubše na svojo bogato zalogo vseh v to stroko spada-
jočih predmetov. Imam v zalogi zlatino in srebrnino vseh vrst
in za vsak okus, tudi najmodernejše izvršitve, ravnotako zaročne in
poročne prstane, jedilno orodje itd.

Precizijske ure

Kupujem in zamenjujem zlato, srebro in drage kamne.

Priporočam svoje podjetje kar najbolj blagohotnosti častitega občin-
stva in je zagotavljam obenem, da se bom vedno trudil, da si opravičim
s strogo pravičnim poslovanjem izkazano zaupanje.

Moja stara trgovina na Mestnem trgu 13

(prej E. Kottek) bo poslovala dalje kakor doslej.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Eberle.

Popravila in nova dela se izvrše najhitreje in najceneje.

3711-1

Na Dunajski cesti št. 32

se odda takoj veliko, svetlo in zračno

skladišče

ki je pripravno tudi za delavnico.

Panorama-kosmorama

Dvorski trg št. 3

pod „Narodno kavarno“.

Od nedelje, 19. novembra do vštete

sobote, 25. novembra 1905:

Riviera in Severna Italija.

Izšla je knjiga

Kralj Matjaž.

Povest iz protestantskih časov na Kranjskem.

(Ponatis iz „Slov. Naroda“.)

Lična brošura obsega 363 strani ter

obdeluje v zanimivi povesti kmetijski punt

na Vrhniki in okolici ter napad na sa-

mostan krutih menihov v Bistri.

Cena 1 K, s poštino 1 K 20 vin.

Dobi se edino pri

L. Schwentnerju, knjigarju

v Ljubljani, Prešernove ulice.

Kavarna

„Ilirija“

ob praznikih, sobotah

in nedeljah

vso noč odprta.

Fric Novak

kavarnar

Kolodvorske ulice št. 22.

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

373-64

Išče se pod jako ugodnimi
pogoji

mizarski pomočnik

dobro izurjen pri mizarskih strojih, ki
si zna sam napraviti potrebno orodje
za stroje. Nezmožni naj se ne oglašajo.

Kje — pove upravništvo „Slov.
Naroda“.

3453 18

+ Suhi +

slabotni, slabokrvni, bledi dobe prekrasno

zalito telo po kratki rabi moje odlikovane

redline moke Kätthe

(zdravniško priporočeno). Damam bujen stas.

Strogo pošteno. Karton stane fl 110. Po

nakaznici ali po povzetju z navodilom vred.

Glavna prodajalnica in razpošiljalnica

gospa Käthe Menzel

Dunaj XVIII. Schulgasse 3 I. nadstr. 64.

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

373-42

Učenca

iz poštene hiše, in s potrebno žolsko
izobrazbo sprejme v špecerijško proda-
jalno in glavno zalogo tobaka

Gabriel Jelovšek na Vrhniki.

Pri prve vrste avstrijski

zavarovalni družbi proti

požaru in za življenje

dobe posredovalec kot krajevni in

okrajni zastopniki dobičkonosen postranski

posel, kot glavni zastopniki in stalni po-

stovalec pa dobro trajno službo.

Ponudbe pod „15.305“, Gradec,

poste restante.

1512 29

Nov

salonska garnitura

(1 zofa, 2 fotelja in 4 stoli), svilena v

modernem slogu, je za polovico cene

naprodaj.

Ljubljana, Prešernove ulice št. 52

II. nadstropje.

3678-2

Za grad Turn pri Krškem se išče

hišnik

izvežban lesni rokodelce, najboljši ko-
lar, ki une nekoliko rabiti tudi kovaško
orodje in čigar žena bi bila porabna
za dela v kuhinji in po sobah. Plača
in druge udobnosti po dogovoru.

Ponudbe naj se pošiljajo na gosp.

Jos. Lenarčiča na Vrhniki.

3696-3

Zahvala in priporočilo.

Usojam se naznanjati, p. n. občin-
stvu, da sem se s svojo obrtjo iz Ži-
dovskih ulic št. 1.

preselil

na Poljansko cesto št. 5

se zahvalim obenem svojim p. n. naroč-

nikom za v polni meri mi izkazano

zaupanje in prosim, naj me kot doslej,

podpirajo tudi v bodoče. Zagotavljam

vse p. n. naročnike, da si bom kakor

doslej prizadeval, da s hitro, najcenejšo

in najkrajšo izvršitvijo zadovoljim vse.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Raunihar.

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3688-2

3 dijaki

iščejo stanovanja pri kaki boljši
rodbini.

Ponudbe na upravništvo „Slov.
Naroda“.

3681-3

Išče se

v najem pod ugodnimi pogoji v kaki fari

na deželi manjša, dobro vpeljana trga-

vina z mešanim blagom.

Ponudbe pod naslovom „M. A.“ anone.

ekspedicija Klenrele, Gradec.

3649-3

3649-3

3649-3

3649-3

3649-3

3649-3

3649-3

3649-3

3649-3

3649-3

3649-3

3649-3

3649-3

3649-3

3649-3

3649-3

3649-3

3649-3

IVAN & NIKOLAJ ŽIC

trgovina z vinom na veliko.

Ladji: „Domitila“ & „Štefanija“

v Pulju v Istri.

prodaja vina:

Vino s Visa, rdeče . . . liter po 40 in 42 h	Dalmatince bel . . . liter . . . 36 „ 38 „
„belo . . . „ 43 „ 50 „	Cviček (Opolno) . . . „ 34 „ 36 „
Istrijske, rdeče . . . „ 36 „ 38 „	Teran (iz obranih ja- . . . 40 „ 40 „
„bel . . . „ 36 „ 38 „	god . . . „ 56 „ 60 „
Dalmatince, rdeče . . . „ 32 „ 34 „	Muškat (bel, sladok) . . . „ 56 „ 60 „

franko kolodvor Pulj v izposojenih posodah, ki se ne uračunijo, pa jih je treba čimprej vrniti franko kolodvor Pulj. Pošilja se le po povzetju in sicer samo od 66 litrov naprej. Za priročnost svojih vin popolnoma jaračiva.

G. kr. priv. zavarovalna družba. C. kr. priv. zavarov. družba za življenje.

„Avstrijski Feniks“ na Dunaju.

Vplačana delniška glavica K 6.000.000.

Družba zavaruje:

- proti škodam vsled ognja, strele in parne ali plinove razstrelbe, kakor tudi proti škodam vsled gašenja, podiranja poslopij in proti škodam vsled odnašanja premičnih reči, nadalje proti požarnim škodam živine, zaloge vsakovrstnega blaga, kmetijske orodje, pridelke itd.;
- proti požarnim škodam poljske pridelke in kladje v poslopjih in kopcih;
- proti škodam vsled slučajnega ubitja zračnega stekla;
- raznovidno blago proti škodam, nastalim pri prevašanju po suhem in po vodi;
- proti škodam vsled tatinstva v vseh vidih in vsled tatvine iz zaprtih in odprtih prostorov;
- proti vsakovrstnim telesnim neizgledam, nadalje sprejema jamstvena zavarovanja obrtnih podjetij, občin, lekarnarjev, hišnih posestnikov, voznikov, lovcev itd.

Natančneje pojasnila daje radovoljno

Generalni zastop v Ljubljani
Sodnijske ulice št. 6.

Vodja generalnega zastopa: Jos. Prosenc.

St. 37.287.

Ustanove.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem podeliti je za tekoče leto sledeče ustanove:

1. Jan. Bernardinjevo v znesku 200 K
2. Jos. Jak. Schillingovo v znesku 204 „
3. Jurij Thalmeinerjevo v znesku 194 „
4. Janex Jošt. Weberjevo v znesku 209 „
5. Jan. Niki. Krašovičovo v znesku 163 „
6. Jan. Ant. Fanciojevo v znesku 128 „
7. Jos. Sr. Simovo v znesku 96 „
8. Miha Pakičovo v znesku 244 „
9. Jan. Krst. Kovačovo v znesku 302 „
10. Marije Kosmačeve v znesku 204 „
11. Helene Valentiničeve v znesku 168 „
12. Ustanovo za onemogle posle v znesku 100 „

Prošnje za podelitev ene ali druge teh ustanov je vložiti, opremljene z dokazili

do 30. t. m.

pri magistratnem vložnem zapisniku.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 1. novembra 1905.

L. Schwentner

knjigotržec

v Ljubljani, Prešernove ulice št. 3.

Naznanjam, da sem prevzel od „Národne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve brane spise, potem letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izšle v založbi „Národne Tiskarne“. — Te knjige so:

- Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI., broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld.
- Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr.
- Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld.
- Zbirka zakonov. II. Kaz. pravni red, vezan à 2 gld. 80 kr.
- Zbirka zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr.
- Dr. Nevešek: „4000“. Povest, broš. à 50 kr.
- A. Aškerc: Izlet v Carigrad, broš. à 20 kr.
- Turgenjev: Otol in sinovi. Roman, broširan à 50 kr.
- štiri novele, broš. à 20 kr.
- Beneš-Třebizsky: Blodna duša. Roman, broširan à 70 kr.
- Lefebvre: Paris v Ameriki, broširan à 50 kr.
- Stat. nominis umbra: Časnikarstvo in naši časniki, broširano à 40 kr.
- Jelinek: Ukrajinske dume. Povest, broširana à 15 kr.
- Halévy: Dnevnik, broširan à 15 kr.
- Razne pripovedke, broširane à 40 kr.
- Dve povesti, broš. à 25 kr.
- Theuriet: Undina. Povest, broš. à 20 kr.
- A. Trstenjak: Slovensko gledališče, broširan izvod à 1 gld.
- Jurčič: Listki, broš. à 15 kr.
- Gregorčičevim kritikom, broš. à 30 kr.
- Avstrijski patrijot: „Parteiwesen der Slaven“, broširano à 50 kr.

Po znižani ceni priporočam: Fran Kochek, Pregovori, prilike in rekl. Proj. 50 kr., sedaj samo 30 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

A. KUNST

— Ljubljana —

Židovske ulice 4

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakič naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagovoli vzorec vpo-
slati.

Pariski moderci!

Pariski moderci!

Sprejaj ravna oblika, ne tišči na želodec.

priporoča v največji izbi

Florenz Persché

v Ljubljani

Pred škofje št. 21.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in lakov.

— Električni obrat. —

Brata Eberl

Prodajalna in komptoar: Miklošičeva cesta št. 6.

Delavnica: Igriške ulice št. 8.

Poslovna mojstra s. kr. št. 10 s. kr. priv. jez. želez.

Slikarja napisov.

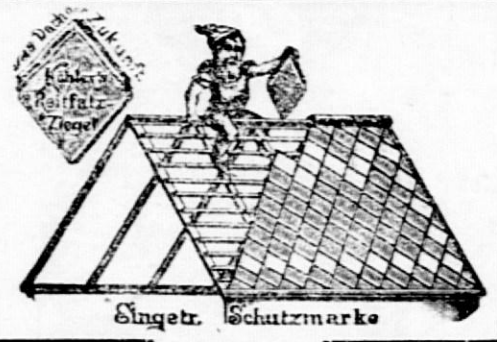
Stavbinska in pohištvena pleskarja.

Velika izbira dr. Schoenfeld-ovih barv v tubah za akad. slikarje.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolinje itd.

Posebno priporočava slav. občinstvu najnovejšo, najboljšo in neprecenljivo sredstvo za likanje sobnih tal pod imenom „Rapidol“.

Priporočava se tudi al. občinstvu za vse v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznana rešilo in fino po najnižjih cenah.

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland cements in peska.

Streha prihodnosti.

Patentirana v 30 državah.

Trpežnejša in bolj lahka streha kakor iz vsake druge vrste strešnih opek iz ilovice.

Edini izdelovatelj za Kranjsko

JANKO TRAUN

Izdelovatelj cementnih

Glince pri Ljubljani.

Suzanah ostankov veliko v zalogi.

Za jesensko in zimsko sezono

se priporoča trgovina s suknem, s platnenim in z manufakturnim blagom

HUGO IHL

××× v Ljubljani ×××

v Špitalskih ulicah št. 4.

Vzorci na zahtevanje poštne prosto

Grand hotel „UNION“ v Ljubljani.

Direkcija: Ant. Kamposch.

V nedeljo, dne 19. novembra 1905

trije koncerti

„Ljubljanske društvene godbe“

37(8)-2

v veliki dvorani.

Zajtrkovalni koncert ob polu 11. zjutraj
Promenadni koncert ob polu 4. popoldne
Veliki koncert ob 8. zvečer

Vstop prost. Vstopnina 15 kr. Vstopnina 20 kr.

Monakovo v Ljubljani.

Točenje izbornega plzenskega in monakovskega piva.

Elizabetna otroška bolnica.

VABILO

izredni glavni skupščini

zavetnic, ustanovnikov in dobrotnikov Elizabetne otroške bolnice,

ki bo

v sredo, 22. novembra 1905 ob 5. uri popoldne v mestni dvorani.

DNEVNI RED:

1. Poročilo o odstopu namestnice najvišje zavetnice, ekscelenec gospe baronice Olge Heinove roj. grofice Apraksinove.
2. Sklepanje v zadevi nove namestnice najvišje zavetnice.
3. Poročilo o odstopu tajnika in gospodarja g. Karla Leskovitza.
4. Volitev novega blagajnika in gospodarja.
5. Razni predlogi.

V Ljubljani, dne 14. novembra 1905.

Upravni svet:

Josip Luckmann, načelnik.

Preselitev trgovine.

Svojim cenjenim p. n. odjemalcem javljam vljudno, da prelozim v sredo, 15. t. m. svojo

drogerijo

iz sedanjega lokala v Šelenburgovih ulicah št. 3 v

Židovske ulice št. 1.

Obenem sem precej spopolnil svojo zalogo samo z najboljšimi izdelki, tako da sem v prijetnem položaju, da morem svojim cenj. odjemalcem vsak čas postreči z najsolidnejšim blagom po najnižjih cenah.

Najvdaneje se zahvaljujem za dosedanje zaupanje, se usojam zagotavljati, da ne opustim ničesar, da si cenj. dobrohotnost svojih p. n. odjemalcev ohranim tudi v bodoče.

Z odličnim spoštovanjem

Anton Kanc

drogist.

Zunanja naročila se izvršujejo najtočnejše; kar ni v zalogi, se preskrbi v najkrajšem času.

Varst. znamka: Sidro. Varst. znamka: Sidro.

Liniment. Capsici comp.

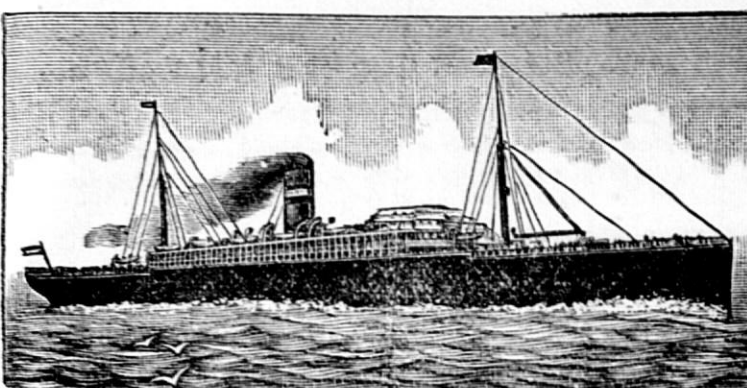
nadomestilo za 3399-6

Pain-Expeller s sidrom

priznana izborna, bolečine tolaže in odvajalno mazilo ob prehlajenju itd.; po 80 h. K 1'40 in K 2'— se dobiva v vseh lekarnah. Pri nakupu tega splošno priljubljenega domačega zdravila naj se jemljejo le originalne steklenice v škatljicah z našo varstveno znamko „sidro“ potem je vsakdo prepričan da je dobil orig. izdelek Dr. Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi. Elščina c. 5 nova.

Razpošiljanje vsak dan.

Najcenejša vožnja v Ameriko!

Boulogne-New York

najhitrejša vožnja
Nizozemsko-ameriške črte
Bazel-Pariz-Boulogne-Amerika

Vozne liste prekrbi in daje brez-
3121 plačna pojasnila 8

edina oblastveno potrjena potovalna pisarna
Edvard Kristan v Ljubljani
Kolodvorske ulice 41
na dvorišču v vili med prvo in drugo hišo na desno.

Prava radost

za vsako gospodinjso so testenine Žnideršič & Valenčiča, ako pozna razne načine izdelovanja za juho, prikuho in mošnato jed.

3289-6

Kupi

samo z varstveno znamko „piščo angel“ 3618-4

gramofon

ki so priznani najboljši in tudi vrlo primerni za božična darila.

Aparate od K 45— naprej tud na obroke, prodaja

RUDOLF WEBER

urar v Ljubljani
na Dunajski cesti 20
nasproti kavarni „Evropa“

Nove slov. plošče za gramofon
moški glasovi:
„Naprej zastava Slave“, — „U boj“, — „Slovenske pesmi“, — „Al' me boš kaj rada imela“, — „Zagorski zvonovi“, — „Kje so moje rožice“, —
Tamburanje:
„Sokolska koračnica“, — „Liepa naša domovina“.

FR. ŠEVČIK

v Ljubljani
Židovske ulice št. 7
priporočajo svojo veliko zalogo raznovrstnih 72-46

pušk in samokresov

ter sploh vseh lovskih potrebščin po najnižjih cenah.
Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštne prosto.

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov in navadno do najfinjšo

žime.

M. Pakič
v Ljubljani.
Beznamik naročnikom se pošlje s porzajem.

Odlikovan s častno diplomom in zlato kolajno na III. dunajski modni razstavi 1. maja 1904. pod pokrovit. Nj. ces. in kr. Visokosti presvetle gospe nadvojvodinje Marije Josipine.

P. CASSERMANN

krojaška obrt
v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 3

se priporoča v izgotavljanje moških oblek kakor tudi vseh avstr. uniform po najnovejšem kroju.
Priznana solidno delo in zmerno cene. Pristno angleško blago je v največji izbiri vedno v zalogi.

Ivan Jax in sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 17
priporočata

svojo bogato zalogo

šivalnih strojev,
voznih koles,
glasbenih avtomatov
in
pisalnih strojev.

Veliko zalogo za dame in gospode

rokavic

kravat za gospode
toaletnega blaga

dalje
ščetec za zobe, glavnikov, dišav, mil itd. itd.
iz najbolje renomiranih tovarn priporočajo

Alojzij Persche

Ljubljana 47
Pred škofijo št. 21.

Založnik c. kr. avst. državnih uradnikov

Klobuke

cilindre in
čepice

v najnovejših faconah in v velikih izberah priporočajo

Ivan Soklič

Pod trambo št. 2. Postaja elek. železnice.

Nova tovarniška zaloga suknenega, platnenega, perlinnega in modnega blaga

Jos. Petkosig

Stari trg št. 4 * Stari trg št. 4
Ljubljana

se priporoča za jesensko in zimsko sezono.
Vzorci se na zahtevo dopošljejo. Cene nizke. 2826 17

Št. A. 195/5/10
» B. 80/5/10

Oklic

s katerim se sklicujejo zapuščinski upniki.

K. c. kr. okrajnemu sodišču v Višnjagori oddelek I naj vsi tisti katerim gre kot upnikom kaka terjatev do zapuščine dne 20. oktobra 1905 umrlega Jožefa Špendal iz Drage pridejo zaradi napovedi in dokaza svojih zahtev dne

24. novembra 1905 dopoldne ob 8. uri ali pa naj do tega časa vložijo pisмено svojo prošnjo, ker ne bi sicer imeli upniki do tn zapuščine, če bi vsled plačila napovedanih terjatev počla, niti kake nadaljnjne pravice, rasen v kolikor jim pristoja kaka sestavna pravica.

C. kr. okr. sodišče Višnjagora oddelek I
dne 8. novembra 1905

„Goriško vinarsko društvo“

(registrovana zadruga z omejeno zavezo)

v Gorici

ima v svojih zalogah in prodaja

naravna in pristna vina

iz Brd, z Vipavskega in s Krasa.
Razpošilja na vse kraje od 56 litrov dalje. — Vzorci vin pošilja na zahtevo. 3157-13

Cene zmerne, postrežba točna in reelna.
Sedež društva: Gorica, ulica Barzelini št. 22.

A. Persche

pred Škofijo 21
priporoča

največjo izber

kožuhovini

po najnižji ceni.

Naznanilo.

Podpisani si dovoljuje udano objavljati, da je z dnem 1. julija 1905

prevzel staroznano trgovino

Š. Mahr v Ljubljani, Židovske ulice z vso zalogo blaga.

Obenem priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega pisalnega papirja, dalje mape za šolske zvezke, svinčnike, radirke, držala, šestila, torbice in druga nosila za knjige, risalni papir, predloge za risanje, barve, čopiče, ovijski papir, pušce, ravnila, notese v vseh velikostih in cenah, svete podobice, zbornike za razglednice, spominske knjige itd. po jako znižanih cenah.

K prijaznemu obisku vabi z odličnim spoštovanjem

Fr. Iglič

trgovca s papirjem in galanterijskim blagom ter akcidenčni tiskarar
v Ljubljani, Glavni trg 11, filialka Židovske ulice 4.
V Ljubljani, meseca julija 1905. 2119-20

